Jaargang 111. Vrijdag, 3 September 1852. No. 71.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

De STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de *Provincie Groningen*, brengt bij deze ter kennis van het publiek, dat de **PASSAGIE** met **RIJTUIGEN** over de **DRAAIBRUG** *liggende over de Kleine Spilsluis te Groningen*, uit hoofde van de vervanging derzelve door eene IJzeren Brug, van af den 1sten September e.k. tot nadere kennisgeving **GESTREMD** zal zijn.

GRONINGEN, 30 Augustus 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd.:
VAN LIMBURG STIRUM.

VERHURING VAN GRASGEWAS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* te verhuren:

Het **GRASGEWAS** van het voorste stuk van het Stadsland in de Bloemstraat, om te *weiden*.

De Voorwaarden van Verhuring zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De op *zegel* gestelde Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij de Voorwaarden is bepaald, zullen vóór of uiterlijk op Vrijdag den 3den September 1852 aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den hoogsten Inschrijver zal in het openbaar plaats hebben op ZATURDAG den 4den September 1852, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 26 Augustus 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de BELASTINGSCHULDIGEN, dat het door den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, bij besluit van den 30sten Augustus 1852, no. 2, gearresteerd en invorderbaar verklaard *derde en laatste gedeelte* van het PRIMITIEF KOHIER van het **PATENTREGT**, over het dienstjaar 18$\frac{52}{53}$, van deze Gemeente, op heden aan den ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN in deze Gemeente ter invordering is ter hand gesteld, en dat ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen. Voorts worden de belanghebbenden herinnerd, dat, bijaldien zij mogten vermeenen bij hunnen aanslag bezwaard te zijn, zij hunne klagten deswege moeten indienen *binnen drie maanden na heden*, en dat die klagten moeten worden geschreven op zegel, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten, en worden bezorgd bij den Heer Controleur der Directe Belastingen te *Groningen*.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 2den September 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 10 Augustus.

Uit St. Louis schrijft men ons, d.d. 27sten Julij: „Zondag hield *Karel Heinzen*, de bekende Duitsche schrijver en revolutionair, alhier eene voordragt in de *Freiman's School*, over het thema: *vrije mannen*; een talrijk auditorium verbeide reeds zeer vroeg zijne komst op de tribune; — met vreugde werd hij verwelkomd en onder daverend applaudissement zijne rede telkens begroet. Zijne voordragt was meesterlijk, zijne gedachten rijk, hier grootsch en boeijend, maar ook voor velen nieuw."

— Men schrijft ons uit Cincinnati, dat de aldaar wonende tot de R.-Katholijke godsdienst behoorende Hollanders een kerkgebouw gekocht hebben en thans bezig zijn, hetzelve tot hun gebruik in orde te brengen.

ITALIE.

Sinds eenige dagen is er een Vorst vermist, zoo verhalen de bladen. 't Is een Italiaansch gekroond hoofd. Men weet, dat enkele Ital. staten, ook wel sommige Duitsche, naauwelijks op eene lijn kunnen staan, wat politiek gewigt en onrust tevens betreft, met de rijken, die op 't tooneel in voorstelling komen.

Onder die staatjes, die dus goede stof zouden opleveren voor eene vaudeville, behoort het hertogdom Parma, Piacenza en Guastalla. De jeugdige hertog, die fantastiesch van aard is, is om staatsbelang gehuwd met eene prinses, ouder dan hij, die daarbij middelmatig schoon en verstandig is; van hier, dat er allerhande minder genoegelijke huisselijke tafereelen ontstaan, waarbij telkens eene schoonmama moet tusschen beide komen. Doch, zooals dat meer het geval is, de schoonmama bromt, houdt zedepreken, en de onze dreigt ten slotte met Weenen en *Radetzky*. Eindelijk zoude de schoonmama met de gemalin en de tante tot het besluit gekomen zijn, aan het Weener kabinet te verzoeken, de regering over het hertogdom in handen van de hertogin te stellen, daar de hertog onverbeterlijk is, en nooit zal ophouden meer van de jagt en eenige goede paarden te houden, dan de mis bij te wonen, zijn ministerraad te presideren, en zijn leger, 81 man sterk, in oogenschouw te nemen. De hertog kreeg de lucht van de plannen van 't driemanschap en begreep uit de levendigheid, die er in zijn ministerie van oorlog heerschte, dat er iets schrikbaarlijks moest op til zijn.

Meermalen reeds had hij bij twist zijne hoofdstad verlaten, maar zijn rijk gunde hem geene groote uitstappen. Thans voedde hij een grootscher plan. Onder voorwendsel van eene inspectie vertrok hij onlangs weder naar Piacenza. Daar gekomen, stuurde hij zijne beide adjudanten met twee gezegelde brieven naar de hoofdstad terug; hij had een paar gewigtige aangelegenheden vergeten te regelen. Deze bragten in galop de brieven weg. De eene was aan de schoonmama gerigt, en bevatte niets, dan een stuk wit papier; de andere, voor den eersten minister bestemd, hield in, dat de hertog gedurende de afwezigheid, die hij ging maken, aan den staatsraad *Thomas Ward* het regentschap opdroeg. Werwaarts de hertog gevlogen was wist niemand. Het drie-vrouwenschap evenwel vreesde teregt, dat de hertog naar Weenen was, om zijne zaak zelf bij den Keizer te bepleiten.

Terwijl de hertog zich daarmede onledig houdt, is het niet onaardig te weten, dat de graaf *Ward* — zoo als wij dezer dagen reeds hebben medegedeeld — indertijd *groom* was bij den vader van den hertog, den hertog van Lucca. De Engelschman wist zich spoedig tot opperstalmeester te verheffen, en de oude hertog, die nimmer op een paard kon blijven zitten, geloofde, dat de man, die zijne paarden zoo goed wist te behandelen, en zijne stallen tot de beste van Italië had verheven, ook zeer goed in staatszaken zou te gebruiken zijn. *Ward* werd dus graaf en bijzonder raadsman van den vorst. Verschillende malen werden hem met den besten uitslag diplomatische belangen toevertrouwd, en hij is thans in 't bezit van een tal decoratiën. In 1849, toen de hertog van Lucca zijne regten op Parma afstond aan zijn zoon, gaf hij hem tevens zijn vriend *Ward* mede, en deze heeft steeds zijne plaats aan 't hof behouden, en is zelfs in invloed toegenomen, zoodat hij sinds lang met der daad regeerde.

Het is nu te hopen, dat het hof van Weenen het spoedig met den misnoegden hertog zal vinden, door iedereen op zijne plaats te zetten, en dat ze *Ward* regeren, den hertog jagen en rijden, en de hertogin oppositie en borduurwerk zal laten maken.

[Bovenstaand romantisch gekleurd nieuws, af komstig van den Parijsschen *Constitutionnel*, heeft aan dr. *Véron* eene waarschuwing van wege den President op den hals gehaald, waarop dr. *Véron* in zijn blad heeft verklaard, dat hij de bijzonderheden van het verhaal had ontleend aan Engelsche bladen, terwijl de vorm zijn eigene is.

Overigens blijkt uit een later berigt van een Parijsch dagblad, dat de hertog van Parma zich thans, gelijk hij jaarlijks pleegt te doen, in Engeland zou ophouden, en zich van daar naar Hongarije begeven zoude, om op uitnoodiging des Keizers de groote militaire oefeningen aldaar bij te wonen.]

DUITSCHLAND.

Het Pruissische *ministeriële* dagblad *die Zeit* laat zich ter gelegenheid van de nog steeds aanhangige Duitsche tolkwestie, omtrent de verhouding tusschen Pruissen en Oostenrijk, aldus uit: „Hoe men het ook zoeke te verbloemen, tusschen Pruissen en Oostenrijk is geene éénheid denkbaar. Ongetwijfeld is het hoogst wenschelijk, dat de beide naburige staten in goede vriendschappelijke betrekking met elkander staan; maar daaruit volgt geenszins, dat zij, wat de beginselen hunner binnen- en buitenlandsche politiek betreft, met elkander overeenstemmen. Omdat wij met Rusland en Turkije op een goeden voet zijn, moeten wij daarom Russisch of Turksch zijn? Pruissen en Oostenrijk zijn mededingers op het groote politieke schouwtooneel en zullen het blijven, even als Frankrijk en Engeland, hoe veel moeite *Lodewijk Philips* zich in der tijd ook gegeven heeft, om de zoogenoemde *entente cordiale* te vestigen. Het Duitsche element is in Oostenrijk, naast het Magyaarsche, Slavische, Czechische, Romanische, slechts van geringe beteekenis. De erfelijke Duitsche rijkswaardigheid, waarmede het huis Oostenrijk vroeger bekleed was, heeft het Oostenrijksche keizerdom niet Duitsch doen worden. Door eene strenge tollinie heeft het zich op den duur van Duitschland afgezonderd gehouden. Het heeft belangen, die veelal strijdig zijn met die van Duitschland. Het gevoelt de behoefte aan volslagen achteruitgang. Het heeft de eenzijdig geschonken constitutie op dezelfde wijs weder ingetrokken; het heeft de openbaarheid der regtspleging en van het gemeentelijk beheer weder afgeschaft; het heeft in Frankfort een ontwerp van drukperswet voorgesteld, hetwelk niet veel verschilt van de wederinvoering der censuur. Wij willen volgaarne gelooven, dat dit alles met de belangen van den Oostenrijkschen staat overeenkomt; maar het zou vermetel zijn te beweren, dat ook de belangen van Duitschland zulks vorderen. Daarom klinkt het niet weinig vreemd, dat de officiële Oostenrijksche drukpers thans, bij gelegenheid der tolverbondskwestie, niet moede wordt, om van Oostenrijks roeping als Duitsche mogendheid te spreken. Moeten wij herinneren, wat Oostenrijk voor de Duitsche vloot gedaan heeft? Zullen wij vragen, waar de Oostenrijksche regementen waren, toen het er op aankwam het oproer in Saksen en Baden te onderdrukken? Zullen wij eindelijk herinneren, dat Oostenrijk alleen met ondersteuning van Rusland zijn gezag in zijn eigen land heeft kunnen handhaven? Voorzeker moet er Oostenrijk veel aan gelegen zijn, om met Duitschland in naauwe betrekking te blijven. Maar even weinig als Oostenrijk in Duitschland kan wegsmelten, even weinig kan Duitschland het in Oostenrijk. Wanneer men in Weenen zegt: geen Duitschland *zonder* Oostenrijk, dan zeggen wij daartegen: geen Duitschland *onder* Oostenrijk!"

— Men leest in een der Pruissische weekbladen o. a. de navolgende bijzonderheden, betreffende de aangelegenheden van het Groot-Hertogdom Luxemburg: „Men heeft indertijd vernomen, dat de Duitsche Bonds-vergadering ook hare aandacht heeft gevestigd op de in Luxemburg bestaande constitutionele verordeningen. Nadere berigten deswege vermelden, dat het alleen de Oostenrijksche voorzitter der genoemde Vergadering, graaf *Thun*, (en alzoo geenszins de Bonds-commissie, met het toezigt op de staatkundige aangelegenheden belast) is geweest, welke in eenen vertrouwelijken brief aan den heer *v. Scherff*, den gemagtigde voor Luxemburg zoowel als voor Limburg ter Bonds-vergadering, dit vraagstuk heeft aangeroerd.

„Uitgaande van de aanmerking, dat Luxemburg met de vervulling van de militaire verpligtingen (inzonderheid wat betreft de inlevering van de presentie-lijsten van het Bonds-contingent) achterlijk is, terwijl Limburg met de meeste naauwgezetheid daaraan voldoet, 't welk te meer opzien moet baren, vermits beide de landen door een' en denzelfden Vorst worden geregeerd, meent graaf *Thun*, de oorzaken van dit verschijnsel navorschende, het daarvoor te moeten houden, dat de vertegenwoordiging des lands, en derhalve de bestaande constitutie, daarvan de schuld draagt. De graaf heeft zich uit dien hoofde veroorloofd, welmeenend den raad te kunnen geven, dat men, door het invoeren van zoodanige veranderingen in de bedoelde constitutie, als de waarborg voor het vervullen der Bonds-pligten vereischt, uit eigene beweging eene tusschenkomst der Bonds-vergadering, die anderzins zoude moeten volgen, moge verhoeden."

— Men zal zich herinneren, dat op den spoorweg naar Straatsburg den 17den een ongeluk gebeurde, ten gevolge waarvan 15 personen vrij ernstig gewond werden. In dezen trein bevond zich de Keurvorst van Hessen en zijne gemalin. Den 26sten Augustus hebben onderscheidene deputatiën aan den Keurvorst te Kassel gelukwenschingen aangeboden, wegens zijn gelukkig ontkomen aan het dreigende gevaar.

— De vruchtbare grond, welke door de werken aan den Theiss in Hongarije gewonnen zijn, bedraagt reeds 200,000 bunders. De geheele uitgestrektheid, welke op deze wijze zal gewonnen worden, beloopt omstreeks 200 □ mijlen, nagenoeg gelijk staande met de uitgestrektheid van al de kleine Duitsche staatjes.

— Bij het heerschen der cholera in sommige plaatsen van Polen en Oost-Pruissen verontrustte men zich te Berlijn over de menigvuldige daar voorkomende gevallen van buikloop, die men als voorboden der gevreesde ziekte aanmerkte. Gedurende de laatste dagen zijn die gevallen nu veel zeldzamer voorgekomen en is de gezondheidstoestand dier residentie voordeelig verbeterd.

Uit Dantzig luiden daarentegen de berigten van den 25sten dezer ongunstig, naardien het getal der choleragevallen in de laatste dagen van 40 tot 50 dagelijks was toegenomen en de ziekte, die zich aanvankelijk tot enkele wijken der stad bepaalde, ook tot andere overgeslagen was.

Te Warschau was, volgens schrijven van den 24sten dezer, de cholera werkelijk aan het afnemen. Ofschoon die ziekte, blijkens de ondervinding, des Maandags de meeste slagtoffers eischt, omdat de mindere klassen zich in hunne Zondaguitspanningen niet weten te matigen, waren den 23sten slechts 223 nieuwe zieken bijgekomen en 120 personen gestorven. Nog 977 bleven dien dag onder behandeling.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 29 Augustus.

De bekende sterrekundige van het observatorium in Regents-park alhier, de heer *Hind*, heeft op nieuw eene planeet ontdekt, zijnde dit nu de zesde planeet in een tijdsverloop van 5 jaren. Zij bevindt zich in het sterrebeeld Aquarius en behoort tot die van de negende grootte.

— De heer *Parsons*, meester touwslager aan 's rijks werf te Portsmouth, ontving eergisteren van den heer *van den Bergh*, consul van Z. M. den Koning der Nederlanden in die haven, een fraaijen zilveren inktkoker, als een blijk van erkentenis van Neerlands Koning, voor de hoffelijkheid en voorkomenheid, door den heer *Parsons* jegens den heer *Cool*, meester touwslager op de Nederlandsche rijkswerf te Amsterdam, getoond, toen laatstgemelde in het jaar 1849, met verlof van het Britsche bewind, de werf te Portsmouth bezocht.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Augustus.

De *Moniteur* geeft den prefekten der verschillende departementen, welke de President bij zijne aanstaande reis denkt te bezoeken, in last, om de gemeentebesturen te verwittigen van den dag en het uur van zijne aankomst, ten einde alzoo een altijd noodeloos en lastig wachten te verhinderen.

Bij eene tweede kennisgeving worden de gemeenteraden, die belangrijke sommen hebben vastgesteld om het hoofd van den staat te ontvangen, uitgenoodigd, om zich van alle kostbare festiviteiten te onthouden. De President zal met genoegen zien, wanneer een gedeelte van deze sommen kan gebezigd worden ten nutte der arbeidende klasse en tot werken van liefdadigheid.

Het vertrek van den President blijft bepaald op den 15den Sept.; den 16den Oct. zal hij naar deze stad terugkeeren.

— De Prins-President heeft de laatste hand gelegd aan een krijgskundig werk, dat eerlang het licht zal zien.

[*Lodewijk Napoleon* houdt zich n.l. bezig met een nieuw stelsel van manoeuvres voor de infanterie, *hetwelk* (zoo zeggen zijne organen) *geheel Europa zal verbaasd doen staan.* Hij heeft onlangs zijne zienswijze dienaangaande aan twee vreemde generaals medegedeeld.]

— De *Moniteur* wederspreekt het gerucht, dat het graf van den hertog *van Enghien* was weggeruimd; het is alleen uit het ruim der kerk in eene der zijkapellen verplaatst, even als ook een altaar der H. Maagd, en zulks omdat de symetrie der kerk er door verbroken werd en de schoonheid van het gebouw er door leed.

— De academie heeft dit jaar hare beide prijzen van 3000 frs. wegens deugdzame bedrijven toegekend aan eene dienstmaagd, *Françoise Baltez*, te Valenciennes, en aan een Negerslaaf *Paul Dunez*, op Guyana. De eerstgenoemde had reeds sedert 1816 gedurende 23 jaren als meid gediend in een aanzienlijk huis te Valenciennes. Door eene handelscrisis verliest haar heer zijn geheel vermogen en *Françoise* bood hem hare spaarpenningen aan en bleef bij hem dienen zonder eenig loon, de familie zelfs onderhoudende door haren handenarbeid. Zij verkocht hare eenige bezitting, om haar volk van den hongerdood te redden. Daar sterft de man en de ellende wordt nog grooter. *Françoise* geeft gewillig het weinige wat zij nog bezat, het linnengoed, om tot kleeding der kinderen te dienen en dekt zich zelve met lompen. Hare vlijt, haar handenarbeid en haar nachtwaken stelden de kinderen in staat, eene opvoeding te ontvangen, en 40 jaren lang heeft zij de moeder onderhouden, eindelijk zelfs nog een kind van eene der dochters haars meesters aangenomen, en zwak als zij reeds is, vindt zij echter nog krachten, om voor de kleine te zorgen. Met de grootste achting behandelt zij steeds hare vroegere meesteres en heeft in de 40 jaren, dat zij voor haar zorgt, altijd het zware huiswerk verrigt.

Paul Dunez was slaaf van eene weduwe te Porterre, in Guyana, en bleef bij zijne voormalige meesteres, toen de Neger vrij verklaard werd, met onvermoeide inspanning zoowel als zijne vrouw voor haar werken, vooral aan den dijk, die haar tegen de zee moest beschutten, maar welke in het jaar 1851 bezweek en de geheele bezitting vernielde. *Dunez* getrouwe gehechtheid, zijne vlijt werden bekend; de gouverneur van Cayenne kende hem een prijs toe en tevens een jaargeld voor een zijner zoons, om opvoeding op een collegie te ontvangen. De edele Neger droeg dit jaargeld op den zoon zijner voormalige meesteres over, en bestemde de 600 fr., die hij als prijs ontving, om de uitrusting van den knaap te volbrengen, daar hij haren deerniswaardigen toestand kende.

— Aanstaanden Dingsdag zal in het Hippodrome eene proef genomen worden, in hoeverre het mogelijk is een luchtballon naar willekeur in deze of gene rigting te sturen. Deze proef is indertijd mislukt, uit hoofde de toestel te zwaar was en de ballon zich dien ten gevolge niet verheffen kon. De ballon, die nu gebezigd zal worden, is 44 meters lang, bij een' omtrek van 12 meters; hij is, met spits toeloopende punten, eivormig; aan den uitersten punt van den ballon is een groot, driehoekig roer aangebragt en op 12 meters afstand van den ballon hangt eene stoommachine van 4 paarden kracht.

— Uit Madrid meldt men, dat de Koningin weder in gezegende omstandigheden zou verkeeren.

Van den 30sten. Sedert eenige dagen heeft men kunnen zien, hoe gunstig men op de meeste punten van Frankrijk dacht omtrent het herstel des keizerrijks. De vrees, welke men koesterde nopens de gezindheid der groote mogendheden, ten opzigte van deze gebeurtenis, begint langzamerhand te verdwijnen. Oostenrijk wenscht het keizerrijk, Rusland duldt het, Pruissen alleen bestrijdt het nog, Engeland bewaart het stilzwijgen, maar verzet er zich niet tegen. Dit zijn de voorteekenen, onder welke *Lodewijk Napoleon* zijne reis naar het zuiden zal ondernemen; men kan gerustelijk voorzeggen, althans te oordeelen naar de manifestatien der gemeenteraden, dat deze reis een ware triomftogt zal zijn. Als een staaltje hiervan deelen wij de resolutie mede, door den gemeenteraad van Nismes genomen:

„De raad wenschende het verblijf van het hoofd van den staat in de stad Nismes met al de praal te vieren, welke deze buitengewone gebeurtenis vereischt, draagt aan den maire de zorg op, om de receptie van den Prins met al den noodigen luister te organiseren, zonder grenzen te stellen aan de daaruit voort te spruiten uitgaven." Nismes is eene der meest bevolkte en rijkste steden van het Zuiden van Frankrijk. Het telt ongeveer 60,000 inwoners en bekleedt als industrieel centrum eene eerste plaats.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Augustus.

Naar men verneemt, heeft een jong letterkundige andere woorden voor de beruchte *Brabançonne* gedicht, welke een geest van verbroedering met Nederland ademen, en nog al bijval schijnen te vinden.

— De bevolking van België bedroeg op ultimo December 1850 een totaal van 4,407,241 zielen.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 31 Augustus.

Volgens berigten, heden in de residentie ontvangen, is Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken thans in zoover hersteld van zijne ongesteldheid, dat men hem morgen of overmorgen, vergezeld van zijne echtgenoot, te 's Gravenhage terug verwacht. Z. Exc. zal alzoo de voorgenomen reis door Zeeland niet voortzetten.

— De heer *Donker Curtius*, president van den hoogen raad, verkeert steeds in eenen zorgelijken toestand.

AMSTERDAM, 1 September.

Naar wij vernemen, is de te 2½ uur hier van Rotterdam verwachte spoortrein in zijne aankomst vertraagd geworden door een op de hoogte van Piet Gijsenbrug overkomen ongeluk. De locomotief met nog vier andere wagens geraakte uit het spoor en in het water, waarbij de machinist en nog een ander persoon ernstig werd gekwetst.

ARNHEM, 30 Augustus.

Het getal personen, welke van den 23sten tot den 29sten Augustus l.l. de tentoonstelling alhier bezocht hebben, is als volgt: den 23sten Augustus 1517 personen, den 24sten 1560, den 25sten 823, den 26sten 1825, den 27sten 1907, den 28sten 580, den 29sten 3096, totaal 11308; bedrag van de vorige opgaven 48569; — geheel totaal 59877 personen.

OOTMARSUM, 29 Augustus.

Dezer dagen is de heer dr. *Staring*, lid en secretaris der commissie voor de geologische kaart, weder in deze stad geweest om de resultaten der boringen na te gaan en den ver-

deren loop der werkzaamheden te besturen. Men kan nog geene stellige uitkomsten der onderzoekingen mededeelen, doch vermeent, dat het vooruitzigt op goede steengroeven vermindert.

ASSEN, 31 Augustus.

In de laatste dagen is de aardappelziekte in deze streken zeer toegenomen en wordt thans ook, en bij sommige in hevige mate, aan de knol bespeurd.

— Zaturdag l.l. had alhier plaats de *achtste algemeene vergadering* van het *Nederlandsch onderwijzersgenootschap*. Een groot aantal leden en afgevaardigden woonde haar bij, terwijl ook vele vreemdelingen zich alhier hadden vereenigd. Reeds in den vroegen morgen toonden de meeste ingezetenen hunne deelneming in deze aangelegenheid door het uitsteken van vlaggen. — Te tien uur hield dr. *W. Hecker* in het nieuwe kerkgebouw der Hervormden eene sierlijke redevoering tot opening der vergadering. Hij toonde daarin aan, *hoe en waardoor de geest zich tot vrijheid ontwikkelt*. Voor, tusschen en na de redevoering werd een vierstemmig gezang aangeheven door onderwijzers uit deze provincie, onder directie van den onderwijzer *J. Hendriks*. Daarna werden de werkzaamheden der vergadering voortgezet in de zaal van den logementhouder *Hofsté*.

Uit het verslag van den toestand van 't genootschap bleek, dat deze allezins gunstig was. Ook het getal leden was weder aangegroeid. Uit het verslag der commissie voor het gedenkteeken van *Th. v. Swinderen* bleek, dat daarvoor reeds bijeen was eene som van *f* 851.22; terwijl men voortging met het inzamelen van bijdragen, zoodat men hoopte, dat dit gedenkteeken aanstaande jaar zou tot stand komen. De plaats, waar in 't volgende jaar de algemeene vergadering zal plaats hebben, is *Zwolle*. — 's Avonds vereenigden de leden zich aan een' maaltijd bij *Schut*. Wij vertrouwen, dat, gelijk Assens ingezetenen hoog waren ingenomen met het voorregt, dat hun is te beurt gevallen, dat ook het genootschap aanmoediging moge hebben gevonden, om nog eens weder alhier zijne algemeene vergadering te houden. (*N. Dr. Ct.*)

— Door heeren gedeputeerde staten der provincie Drenthe worden voorloopige maatregelen genomen, om in het oosten dezer provincie, van Koevorden, Dalen, Emmen, Odoorn, Borger, Gasselte, Gieten tot aan Zuidlaren, puin- of straatwegen daar te stellen. Spoedig zal het terrein opgenomen en vóór den 3den October moet de begrooting opgemaakt worden, ten einde in de vergadering der provinciale staten van dit jaar nog in overweging te worden genomen. Komt die zaak tot stand, dan zal dit gedeelte der provincie, tot dusverre bijna ongenaakbaar en in den winter geheel afgezonderd, een nieuw tijdperk van bloei intreden.

— Volgens het *Handbl.* zou de belangrijke leerrede, door ds. *van Schaick* uitgesproken bij zijne intrede te Paramaribo zeer spoedig uitgegeven worden; ook zouden er van z.ew. belangrijke schetsen, land en volk betreffende, te wachten zijn.

— Ook te Beilen is een valsch 25-cents-stuk ontvangen. Bij dag is dit zeer goed van de echten te onderscheiden, als hebbende eene loodachtige kleur en zijnde het wapen en de letters minder juist en net afgewerkt.

— Wij vernemen, dat onderscheidene kerken in deze provincie zeer belangrijke veranderingen, verbeteringen en vernieuwingen zullen ondergaan, als te Odoorn, Rolde en andere plaatsen. Te Grollo zal waarschijnlijk eene nieuwe gemeente tot stand komen en zullen eene kerk en pastorij gesticht worden. Te Nieuw Buinen vindt die zaak nog eenige vertraging.

MEPPEL, 31 Augustus.

Zaturdag heeft de commissaris des Konings in dit gewest, benevens de heeren *Tonckens*, van Westervelde, en *van Echten tot Holthe*, (commissarissen der Drentsche kanaal-maatschappij), de kanaalwerken in en om deze stad bezigtigd. Met kracht worden thans deze werkzaamheden hier voortgezet.

— Het tegenwoordige weder is, inzonderheid voor de bijenhouders in deze provincie, allergunstigst. De rijgheide staat thans in vollen bloei, en het is vooral bij heldere dagen, dat de bij de meeste honig uit haren bloesem trekt, zoodat men mag aannemen, zoo als de Drenthenaar zegt, dat dagelijks alleen in dit gewest wel vijfentwintig duizend ponden honig gewonnen worden. Opmerkelijk is het tevens, dat de boekweit, die reeds had uitgebloeid, op nieuw heerlijk staat te bloeijen; maar daar een bewolkte hemel het geschiktst is, om hieruit honig op te zamelen, trekt de bijenhouder dezer dagen van het nederig heideplantje het meeste voordeel.

— Van eene goede zijde wordt ons thans medegedeeld, dat er Zaturdag j.l. aan de Blesse (Vriesland) eene vergadering is gehouden van onderscheidene burgemeesters, ten einde de belangen hunner gemeenten met elkander te bespreken; ook heeft de burgemeester van Meppel zich aldaar bevonden. Voor zooveel ons bekend is, heeft zoodanige vergadering onder dit geachte personeel nog nimmer plaats gevonden; het kan in den tegenwoordigen tijd zijne nuttigheid hebben.

Van den 1sten September. Maandag avond is de dragonder *F. M. Koldenhof*, behoorende tot het in deze omstreken gestationeerd detachement, alhier overleden, en heden morgen met militaire honneurs begraven. De dragonders uit Hoogeveen, Zuidwolde, de Wijk enz. hebben zich alhier tot deze plegtigheid onder bevel van den luitenant *Vertholen* vereenigd, terwijl deze ter aarde bestelling plaats gehad heeft onder toevloed van eene groote menigte; na de plegtigheid is het geheele detachement van hier naar Deventer vertrokken, om door een ander detachement te worden vervangen.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Woensdag den 1sten September.

Aanwezig: de heeren v. IMHOFF, SLOT, QUINTUS, DE LA FAILLE, UPMEIJER, v. HEIJNINGEN BOSCH, DOMMERING, MULDER, MEIJER, SWAAGMAN, OUDEMAN, MULLER, v. HOUTEN, DOORNBOSCH, ROELFSEMA, CREMERS en DE SITTER.

In deze zitting zijn de volgende punten in behandeling gekomen:

1) *Concept-raadsbesluit, bepalende de afschaffing der stedelijke belasting op schapen, lammeren, varkens en speenvarkens en het vleesch en spek daarvan afkomstig, op den 1sten Nov. a.s.* — Op voorstel van den voorzitter wordt dit besluit gearresteerd.

2) *Ontwerp-raadsbesluit, houdende vaststelling der som van ontvangst en uitgave over* 1851. — Daar niemand van de leden, die niet tot het dagelijksche bestuur behooren, zich hier tegen verklaart, wordt ook dit concept-besluit gearresteerd.

3) *Rapport van de commissie, in wier handen was gesteld eene missive van burg. en weth. van Haren over den aanleg van een' kunstweg van Haren naar Paterswolde.* (Zie ons bijblad no. 19 sub 7°) De conclusie van het rapport strekte om uit de gemeentekas van Groningen een subsidie te verleenen van 20%, onder 4 daar genoemde voorwaarden. — De voorzitter merkt op, dat als 5de voorwaarde nog door de commissie, gelijk uit het ligchaam van haar rapport blijkt, wordt verlangd, dat Groningen dat subsidie zal voldoen, als Haren verklaart, dat het werk voor de helft is afgedaan. Burg. en weth. stellen hierbij nog deze bijvoeging voor: „met dien verstande echter, dat Groningen nimmer verpligt is, dat subsidie vóór den 1sten Januarij 1854 te betalen."

Het voorstel van de commissie wordt hierop goedgekeurd. Omtrent de bijvoeging, door burg. en weth. voorgesteld, voeren de heeren CREMERS en QUINTUS het woord. De heer CREMERS wenscht het subsidie niet dadelijk te verleenen, als Haren verklaart, dat de weg voor de helft is afgewerkt, maar van Haren ook nog eerst belofte te hebben, dat zij zich verbindt voor de geheele uitvoering. — De heer QUINTUS zegt, dat er volgens het gevoelen der commissie reeds zekerheid genoeg voor Groningen bestaat, te meer daar Eelde zelve mede toeziet op den aanleg van den weg en de provincie Drenthe haar subsidie niet verleent voor dat de weg voltooid is. — De heer CREMERS blijft bij zijn gevoelen, 't welk wordt ondersteund door de heeren OUDEMAN en SLOT en waarmede de vergadering zich vereenigt. — De bijvoeging van burg. en weth. wordt hierop mede goedgekeurd.

4) *Rekest van DE MONCHY en Co. c.a., strekkende, daar thans aan den Kijk-in-'t Jatsboog belangrijke herstellingen worden gedaan, dien boog te doen vervangen door eene klap- of draaibrug.* Hierdoor zullen reeds dadelijk de schepen, met staanden mast, tot den Boteringeboog kunnen doorvaren, terwijl dan later de Noorderhaven, door wegruiming der onderwallen, aanmerkelijk zou kunnen worden verruimd. — Aan burg. en weth. is aanvankelijk reeds voorgekomen, dat het verzoek van adressanten wenschelijk is; zij wenschen evenwel de zaak tot een punt van nader onderzoek te maken en stellen daarom voor, dat de raad aan burg. en weth. opdrage, een bestek en begrooting van kosten te doen opmaken voor de daarstelling van eene klap- of draaibrug.

De heer CREMERS wenscht hun dan tevens op te dragen, de som te begrooten, die het wegnemen van den onderwal zoude kosten, om zooveel mogelijk inlichting te erlangen omtrent het plan door adressanten beoogd.

De heer SLOT zegt, dat burg. en weth. hadden begrepen, dat het blijven van den onderwal, wiens afbreken vele kosten zoude veroorzaken, voor 't oogenblik geene moeijelijkheden opleverde; men zou later daarop echter even goed kunnen terugkomen, wanneer het bleek, dat daartoe behoefte bestond.

De heer DOORNBOSCH gelooft, dat het blijven van den onderwal juist noodzakelijk is, terwijl ook de heer QUINTUS meent, dat de groote kosten voor het wegbreken daarvan en het daardoor gevorderde herstel der bovenste kaaimuur, de moeiten op verre na niet zullen beloonen.

Het voorstel van burg. en weth. wordt hierop gearresteerd.

5). *Voorstel van de gascommissie*, om, overeenkomstig het raadsbesluit van den 14den April, haar te magtigen, om met een' bekwamen bouwkundige eene overeenkomst aantegaan, waarbij deze aanneemt, de teekening van een plan en bestekken en de voorwaarden van aanbesteding van eene gasfabrijk te dezer stede te vervaardigen en voorts zich belast met het toezigt over de oprigting tegen een billijk loon, en zulks alles onder nadere goedkeuring van den raad.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH vraagt, of het niet voorbarig is, om met die werkzaamheden te beginnen, voordat de aangevraagde concessie verleend is, die waarschijnlijk bepalingen zal bevatten aangaande de plaats, waar, en de wijze, hoe de gasfabrijk moet worden opgerigt, te meer waarschijnlijk, omdat het hier eene belangrijke vesting geldt. Die bepalingen dient men toch te kennen, voor dat men plannen kan opmaken.

De voorzitter merkt op, dat er nog geen spraak is van het opmaken van plannen en bestekken, maar alleen van eene overeenkomst aan te gaan met een' bekwamen persoon, die op zich neemt, tegen een zeker loon, die plannen enz. te zullen opmaken.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH vreest, dat dit met veel moeite en kosten zal vergezeld gaan, die verloren zijn, als de concessie bepalingen bevat, strijdig met die plannen.

De heer CREMERS ondersteunt het gevoelen van den heer v. HEIJNINGEN BOSCH en wenscht ook, tot bevordering eener doelmatige bespoediging, eerst de vereischte concessie af te wachten.

De heer DE SITTER gelooft, dat de beide sprekers de zaak uit een verkeerd oogpunt beschouwen, gelijk reeds door den voorzitter is opgemerkt. De commissie verlangt alleen autorisatie van den raad, om met een' bouwkundige een accoord te kunnen treffen over 't geen hij voor het maken van plans enz. vordert. Wordt haar die autorisatie niet verleend, dan zal daardoor aanmerkelijke vertraging in het werk ontstaan; gelijk spr. nader ontwikkelt. Ook zal de te benoemen deskundige nog werk genoeg hebben met verschillende noodige en voorloopige becijferingen, voordat tot het opmaken der bestekken worde overgegaan.

De heer DE LA FAILLE komt terug op de vraag, waar de gasfabrijk zal worden opgerigt. Over de plaats in de Bloemstraat is reeds vrij wat oppositie geweest van den kant der eigenaars der loodwitfabrijk, en ofschoon spr. gelooft, dat door deze vele bezwaren zijn opgenoemd die niet bestaan, zoo kan hij dit toch niet van alle verzekeren. Daarom geeft spr. in overweging aan de commissie, om, hangende de deliberatiën, eenige bekwame menschen, b. v. eenige medici en den professor in de chemie te verzoeken, om een onderzoek in te stellen naar de vraag of de oprigting der gasfabrijk ook nadeelig zou kunnen werken op het fabrikaat van de loodwitfabrijk. In de tweede plaats geeft spr. aan burg. en weth. in bedenking om te onderzoeken, of er geene andere localiteit nog voor de op te rigten gasfabrijk aanwezig is. Men zegt wel, dat de stadsgrond in de Bloemstraat daar eenmaal voor bestemd is, maar spr. twijfelt, of die wel zal toevallen; zoo moesten o. a. bij de oprigting van de loodwitfabrijk eene menigte palen in den grond worden geheid en zulks zal ook hier hoogst waarschijnlijk moeten geschieden. Spr. weet ook wel, dat de vesting, die enkel nadeelen en geene voordeelen aanbrengt, het bouwen belemmert, maar hij vraagt, of b. v. niet op de plaats, waar thans het arsenaal staat of het militaire hospitaal, of op andere (door hem aangeduide) plaatsen, de fabrijk zou kunnen worden opgerigt? Hij wenscht te weten of, in geval de plaats in de Bloemstraat voor de oprigting der gasfabrijk min doelmatig wordt bevonden, de stad dan ook bij magte is, eene andere geschikte plaats daarvoor te kunnen aanwijzen?

De Voorzitter merkt op, dat de vraag, of er ook een ander geschikt terrein aanwezig was, ook bij de commissie een punt van overweging had uitgemaakt, maar dat men overal zwarigheden van te groot gewigt had aangetroffen, om de localiteit in de Bloemstraat te laten varen, terwijl ook op getuigenis van chemici, zoo binnen als buiten de stad, daardoor volstrekt geen nadeel aan de loodwitfabrijk zou worden berokkend. De overweging hiervan had de commissie, na langdurige beraadslaging, doen besluiten bij het land in de Bloemstraat te blijven.

De heer DE LA FAILLE hoopt, dat zijne woorden op de regte waarde zullen worden gesteld; hij respecteert de moeiten, die de commissie gehad heeft, maar wenscht alleen voor zich zelven zekerheid in dezen en eenen vasten grond, waarop de commissie zou kunnen voortbouwen.

De heer QUINTUS ondersteunt het voorstel van den heer DE LA FAILLE, en wenscht ook dat deskundigen officiëel worden verzocht een rapport op te maken over de schadelijkheid of onschadelijkheid, die in de oprigting van de gasfabrijk voor de loodwitfabrijk gelegen is.

De heer CREMERS is hetzelfde gevoelen toegedaan; eerst moet de vraag worden opgelost, waar de fabrijk op te rigten, voordat men verder gaat met het opmaken van bestekken enz.

De heer DE SITTER meent, dat er geen haast bestaat om terstond de standplaats te bepalen; overigens kan hij zich er mede vereenigen, dat een nader onderzoek der zaak van chemici worde gevraagd, maar dan moeten het ook deskundigen zijn, die met de fabricaadje van gas bekend zijn. Spr. ziet echter niet in, dat daarnaar het besluit thans ter tafel gebragt zal moeten wachten.

De voorzitter merkt op, dat betreffende het opdragen van een nader onderzoek nog geen bepaald voorstel is gedaan, dat echter een groot deel van dat voorstel zou betreffen het doen eener keuze van geschikte personen; hij oordeelt het daarom beter, dat niet dadelijk dat voorstel gedaan worde, maar in eene volgende vergadering.

De heer CREMERS wenscht de zaak in behandeling te zien uitgesteld, tot dat de commissie eene bepaalde plaats heeft aangewezen, waar de fabrijk zal worden opgerigt. — De heer v. HEIJNINGEN BOSCH komt op het verschil tusschen het gedane voorstel en de ontwikkeling daarvan door den heer DE SITTER. — Deze toont aan, dat daartusschen geen verschil bestaat. — De heer UPMEIJER ziet geene zwarigheid in de aanneming van het gedane voorstel, daar toch ook de overeenkomst met den bouwkundige nog altijd aan de nadere goedkeuring van den raad moet worden onderworpen. — Ook de heer SWAAGMAN verklaart zich voor het voorstel; hoe langer de zaak wordt uitgesteld, hoe meer verlies dit aan de stad en ingezetenen berokkent.

Het voorstel van de gascommissie in omvraag gebragt, wordt met 16 tegen 1 stem (van den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH) aangenomen.

6) *Rapport van de commissie over de daarstelling van een beurtveer tusschen Groningen en Dokkum.* De heer QUINTUS rapporteert, dat de commissie wel eenige bezwaren hiertegen had, doch van weinige beteekenis, terwijl van den anderen kant de handel er door zou worden bevorderd; weshalve zij adviseert, burg. en weth. te verzoeken 1) aan den commissaris des Konings te antwoorden, dat de raad geen bezwaar heeft tot de oprigting van een beurtveer tot vervoer van goederen tusschen Groningen en Dokkum, en 2) om, volgens art. 121 der gemeentewet, de magtiging van Ged. Staten te vragen, onder 's Konings goedkeuring. — Dit rapport wordt ter secretarij gelegd ter visie van de leden.

7) *Mededeeling van burg. en weth.*, dat zij niet in staat zijn om aan de voorschriften der wet te voldoen, waarbij bepaald is, dat vóór den 1sten Sept. de begrooting over het volgende jaar aan den raad moet worden aangeboden, omdat de instructie en modellen eerst in de vorige week ter hunner kennis gebragt zijn. Die modellen hebben doen zien, dat de begrooting op eene geheel andere wijze moet worden opgemaakt, dan tot nu toe geschiedde, zoodat het hun nog onmogelijk is te bepalen, wanneer die zal worden aangeboden, waarbij zij echter allen mogelijken spoed zullen bijzetten.

Nadat de voorzitter nog heeft opgemerkt, dat thans een besluit zal worden genomen omtrent het regtskundig onderzoek in de zaak van H. J. POTZE en dat hierover met gesloten deuren zal worden beraadslaagd, worden de korte notulen gelezen en goedgekeurd en hierop de openbare zitting gesloten.

GRONINGEN, 2 September.

Door het Provinciaal kerkbestuur van Groningen zijn gisteren tot proponenten in de Heilige Dienst bevorderd: de heeren A. A. HINGST en H. POELMAN; door dat van Drenthe: de heeren C. E. CRÜLL, H. J. FRIMA, C. BOSKER en J. R. DINCKGREVE.

— De persoon JOHANN DIETRICH OSTERMOHR, op den 8sten Jan. j.l. door de arr.-regtbank te dezer stede veroordeeld tot 10 jaren gevangenisstraf, ter zake hij in het laatste gedeelte des vorigen jaars bij den goud- en zilversmid OVING een gouden halsketting had ontvreemd, is dezer dagen, uit de gevangenis te Ditzum ontsnapt, werwaarts hij vervoerd was geworden om ook aldaar wegens diefstal teregt te staan. Zoo als men zich zal herinneren is het dezelfde persoon die door bemiddeling van den heer SCHUTTER, in der tijd op de Zuidlaarder kermis is gearresteerd en die reeds vroeger bij arrest van het hof van assises in Noord-Holland, van den 5den Julij 1838, wegens diefstal met verzwarende omstandigheden tot te pronkstelling en 8 jaren confinement was gevonnisd, en die in 1848 wederom bij verstek, tot drie jaren wegens poging tot diefstal, bij datzelfde hof was veroordeeld.

— Maandag l.l. heeft het onweder, hetwelk alhier heeft gewoed, mede op onderscheidene plaatsen in deze provincie geheerscht, en ongelukken veroorzaakt.

Zoo werd de gemeente *Oldekerk*, omstreeks te 2½ uur door een geweldig onweder geteisterd. Bij die gelegenheid sloeg de bliksem in de boerenplaats toebehoorende aan de weduwe JAN HARMS ROSEMA, staande aan de zoogenoemde Dijkstreek te Oldekerk en bewoond door haren zoon HARM ROSEMA, met dat ongelukkig gevolg, dat dezelve geheel is uitgebrand en daardoor een rijke oogst van hooi, tarwe en haver is vernield geworden. De huismeubelen en boerengereedschappen heeft men evenwel nagenoeg alle kunnen redden en het gebouw was voor brandschade verzekerd.

Ook is de bliksem geslagen in de boerenschuur van den landbouwer SIBOLT DOUWES HEIKEMA, in de *Wirdummermeeden*, onder de gemeente *Loppersum*, waardoor het geheele gebouw met den zich daarin bevindenden oogst van dit jaar eene prooi der vlammen is geworden. Het huisraad uit het woonhuis heeft men nog in tijds kunnen bergen. Het gebouw was voor brandschade verzekerd.

Te *Termunterzijl* sloeg de bliksem in de woning van J. J. TEN HAVE, staande op de zoogenoemde batterij; vervolgens in eene stroobult en eindelijk in eenen boom, zonder echter brand te veroorzaken. De behuizing, waarvan onderscheidene pannen zijn afgeslagen was verwaarborgd.

Te *Burum* was de landbouwer MARTENS gedurende het onweder op zijn land bezig met ploegen, en schuilde wegens den zwaren regen onder de koppen der paarden; maar naauwelijks had hij zich wederom achter den ploeg begeven, of een geweldige bliksemslag trof de beide paarden, zij stortten neder, en bij onderzoek bleek, dat het eene dood, het ander kreupel was geslagen. — De voerman had gelukkig geen letsel bekomen.

Uit *Stedum* meldt men ons, dat een van de aldaar op het land staande korenschoven, toebehoorende aan den schuitevaarder BOERREMA, door den bliksem in vlam was geraakt, ten gevolge waarvan de geheele partij eene prooi der vlammen is geworden.

Ook te *Stadskanaal* woedde dit weder vreeselijk; hier en daar hoorde men van ongelukken: onder anderen is de bliksem geslagen op een tweetal schepen; van het eene is de mast letterlijk door midden gespleten, en van het andere op een klein gedeelte na.

Naar ons uit *Peize* wordt berigt, heeft het onweder aldaar insgelijks hevig gewoed. Een boer langs den weg rijdende met een' wagen vol koren, werd door hetzelve overvallen. De wind trof den geladen wagen aan de vóórzijde, en joeg het eene hier, het andere daar, ten gevolge waarvan de lading voor het grootste gedeelte is verloren gegaan. Eene dienstmeid, welke boven op dezelve zat, is gelukkig met den schrik vrijgekomen. — Een ander wagen vol koren is op den weg door den hevigen wind met de paarden letterlijk onderste boven geraakt.

Ook berigt men ons uit *Franeker*, van den 1sten September: „Maandag l.l. barstte boven onze stad en omstreken een hevig onweder los, dat van des morgens half tien met eenige tusschenpoozen tot des namiddags 3 uur aanhield. De lucht was in al dien tijd drukkend en bijna zonder beweging. Vooral des voormiddags hoorde men geweldige donderslagen, die alles deden schudden. Omstreeks half elf hoorde men dat de bliksem in twee boerderijen was geslagen. In de eene, in eigendom toebehoorende aan JONKE OTTES HIBMA, gelegen onder *Sexbierum*, schijnt hij de schuur binnen- en het binnenhuis uitgeslagen te zijn, waardoor twee paarden gedood, een arbeider gekwetst en het hooi in brand gestoken werd. Boer en boerin beide afwezig zijnde, borgen de te huis zijnde kinderen alles wat maar te bergen was, zoodra zij bespeurden dat de schuur in brand stond. Met toegesnelde hulp gelukte het hun, het binnenhuis te bewaren; doch de schuur te behouden was onmogelijk, door dat er ruim honderd weiden hooi en een groot gedeelte van den oogst in geborgen was. Eene tweede boerderij, bewoond door LAUTENBACH, gelegen onder *Oosterbierum* en toebehoorende aan de kerk van dat dorp, geraakte op denzelfden oogenblik in brand, die zoo hevig toenam, dat men weinig of niets uit de schuur konde bergen. Het binnen- of woonhuis is ook hier grootendeels staan gebleven. Beide stonden nog in den laten avond van dien dag in vlammen; 't welk men hoofdzakelijk moet toeschrijven aan de weinige bluschmiddelen, die men bij der hand had; want geen der genoemde dorpen was in het bezit eener brandspuit. Zoo men zegt, waren beide boerderijen voor brandschade verzekerd.

Behalve van deze branden, hoorde men nog van verscheidene andere ongelukken in Friesland. Zoo werd te *Dongjum* een jongeling getroffen, die evenwel door spoedig aangebragte geneeskundige hulp uit *Franeker* in het leven is gebleven. Te *Franeker* werd een paard doodgeslagen, toebehoorende aan den kastelein RADERSMA, denzelfden van wien eenige dagen vroeger een tweede paard in eenen sloot was verdronken. Volgens loopende geruchten, moeten er ook aan den *Bildthant* branden hebben plaats gehad.

[Ook in andere provinciën onzes lands hebben in het laatst der vorige week, onderscheidene ongelukken door onweder plaats gehad.]

— Bij besluit van den 27sten Augustus j.l. heeft Zijne Majesteit goedgevonden, op deszelfs verzoek eervol ontslag te verleenen aan E. H. EPPENS, als burgemeester van Nieuwolde, en te benoemen in diens plaats R. H. DALLINGA.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 126, bevat eene notificatie van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 31sten Augustus 1852, no. 15ª, nopens de opening der geoorloofde jagtbedrijven in dit gewest, voor zoo verre die tot hiertoe voor dit jaar nog niet geopend waren, welke daarbij wordt vastgesteld op den 18den September eerstkomende.

— Als eene zeldzaam voorkomende bijzonderheid wordt ons gemeld, dat bij den heer J. H. LEURINGH, landbouwer te *Tolbert*, een groote vijgeboom, in de opene lucht geplant en gegroeid, beladen staat te prijken met een aantal vijgen, waarvan reeds verscheidene als rijp zijn afgeplukt en gegeten.

— Te *Zuidwolde* had Dingsdag middag ongeveer te 4 uur een droevig ongeluk plaats. Het 5jarig zoontje van den watermolenaar aldaar aan zijne moeder vragende om een weinig drinken, werd hem zulks geweigerd, uit hoofde hij anders te veel kreeg. — Het schijnt dat dit kind alstoen het een of ander voorwerp heeft gekregen, en daarmede bij het voor de deur loopend water is gaan drinken; althans eenige oogenblikken daarna vermisten zij hun jeugdig knaapje en vonden het na eenig zoeken levenloos in het water terug.

— Men leest in de *Morgenster*, no. 8, *Weekblad ter bevordering van het levend Christendom*, het volgende:

„In *de Gids* van Junij l.l. komt een stuk voor, het lager onderwijs betreffende, van den heer VAN WOELDEREN, uit hetwelk door *de Nederlander* verschillende brokken zijn overgenomen. Ééne plaats heeft dit dagblad evenwel tot nog toe *niet* overgenomen, hoewel zij dit, in 't belang der lezers van het blad, bovenal verdiend had. Zij betreft prof. HOFSTEDE DE GROOT, en luidt aldus:

„Ik geef den naam van trouwen herder even gaarne aan den hoogleeraar HOFSTEDE DE GROOT, aan den man, die bij zijne menigvuldige bezigheden den tijd vindt, om zich geheel het Nederlandsch schoolwezen aan te trekken; aan den rusteloozen bevorderaar van het godsdienstig, zedelijk en verstandig onderwijs, waar bij zijn invloed maar kan doen

...; zijne vlijtige pogingen onder het ministerie DE KEMPENAER, die mij toevallig bekend zijn, hebben mijne geheele sympathie. Moge zulk een man van mij verschillen in opvatting van de natuur van Christus, waarvan de eeuwige wijsheid heeft gezegd: „Niemand weet wie de Zoon is dan de Vader," zoo lang bij met mij den Christus houdt voor den Zoon des levenden Gods, voor den eenigen naam onder den hemel gegeven om zalig te worden, behoede God mij voor de zonde, zulk een man te oordeelen (Matth. 7: 1)."

„Wat beschamend woord voor den heer GROEN c. s. Ik zou wel wenschen dat alle week- en dagbladen het overnamen, opdat het zooveel mogelijk onder het oog kwame van allen in Nederlanders en Handwijzers lezen."

— Men verneemt dat de Lauwerzee-commissie, bijgestaan door de heeren DIJKHUIS, lid der Gedeputeerde Staten van Groningen, en SIJBENGA, lid der Staten van Friesland, in dezer dagen onledig heeft gehouden met eene nadere opneming en waardering der gronden in dien zeeboezem gelegende.

— Naar men verneemt, zal er in deze maand September eene groote promotie bij het wapen der infanterie en wel bij uitstek der hoofd-officieren plaats hebben. (*Utr. Ct.*).

— Volgens een berigt van den Nederlandschen consul te Galacz, van den 6den Augustus, is dit het eerste jaar dat de Donauvens meer geregeld door de Nederlandsche schepen bezocht worden, terwijl reeds sedert 3 jaren de overige rijken van het Noorden met de Engelsche vlag aldaar mededingen.

De Nederlandsche kapiteins hebben zich alsnu kunnen overtuigen dat hunne schepen, voornamelijk *de koffen*, een zeer groot voordeel hebben, daar zij niet genoodzaakt zijn ligters te gebruiken. Terwijl de Engelsche kapiteins tot nu toe bijna het monopolie bezaten van het vervoer der voortbrengselen der vorstendommen naar Groot-Brittanje en de Baltische zee, en men ook nu nog aan de Engelsche ¼ sh. per quarter meer dan aan de overige Noordsche vlaggen geeft, uit hoofde der assurantiën, zoo zijn evenwel de beschikbare Nederlandsche schepen voor hetzelfde vrachtloon als de Engelsche afgestaan.

Behandeling der Koolrapen.

Een onzer korrespondenten, in de gelegenheid geweest zijnde, ondervonden opstel van jhr. W. HORA SICCAMA VAN SLOCHTEREN te lezen en overtuigd, dat de mededeeling daarvan voor den landbouw nuttig zijn zoude, heeft tot die mededeeling verlof gevraagd en verkregen, doch heeft gemeend tevens den naam des schrijvers niet te mogen verzwijgen, omdat het natuurlijk de waarde en het belang van eenig geschrift verhoogt, wanneer men weet, wie de voorgestelde zaak zelf reeds bij ondervinding beproefd en goed bevonden heeft.

Op een goed, krachtig stukje grond, omtrent 12 Nederl. roeden groot, zaai ik omstreeks half April 2½ Ned. ponden koolrapenzaad; ze komen dan zeer dik te staan, dat met opzet geschiedt, om de planten lang en spillig te doen worden, hetwelk zijn voordeel later vindt, tot het gemak van de poters, om te zorgen, dat bij het verplanten de harten der planten niet onder de aarde worden bedolven, en daardoor sterven. Deze 2½ Ned. pd. leveren genoegzame planten op, om daarmede 2½ bunder land te bepoten, indien deze op rijen van 1½ voet en één voet in de rij worden gezet.

Het land, bestemd voor de koolrapen, doe ik eene halve zomervoor ondergaan, — diep bewerken en terstond na St. Jan met 25 à 30 voeren krachtigen mest beleggen, — dun onderploegen en in den zomer, die bestemd zijn om de plant te ontvangen, inkrabben. Tot dezen arbeid heb ik een' opzigter, 1 ploeger, 1 mestinkrabber en 6 à 7 vrouwen, welke dagelijks ¾ deimat (†) kunnen bepoten; — deswerre deed ik ieder plant met de hand poten, doch zal in dit jaar 1852 beproeven, dit met de spade te doen verrigten, niettegenstaande de meerdere kosten, ten einde meerdere zekerheid voor goed werk, en dus beter opkomst te erlangen. In den zomer wordt het land zooveel mogelijk zuiver gehouden, terwijl in het laatst van October de planten gerood, — het bladgroen, dat zeer veel oplevert en mijnen veestal 3 weken groen voeder verschaft, den beesten voorgelegd, — de koolrapen in zandigen grond in de gaten gebragt, waarbij gezorgd moet worden, dat de knollen elkander onderling zoo min mogelijk aanraken, waardoor men voor broeijing en derhalve voor verrotting wordt bewaard, — de minste dekking tegen de koude is het beste, en heeft men bijzonder tegen verhitting te waken, zoodat zelfs in den winter van 1850 en 1851 hoegenaamd geen wintering over de gaten is gebragt, ofschoon de knollen hier en daar in de buitenzijde zigtbaar waren.

Misschien zoude de tijd van zaaijen half April voor krachtige kleilanden te vroeg zijn en tusschen de beide Meidagen beter, om het doorschieten voor te komen. Vóór het jaar 1846 gebruikte ik aardappelen en mangelwortels, tot dat ik, bekend geworden met het voederen der koolrapen, mij uitsluitend daarbij houde. Mijne opvoeding daaromtrent, in tegenstelling van aardappelen, is, dat zij vette, smakelijker en geler boter leveren, dan deze, en indien zij al niet in de melk zoo veel opleveren als de mangelwortels, dan toch zeker geven zij geene mindere hoeveelheid van boter, die in deugd niet onder die des mangelwortels staat, en verdient dus de voorkeur bovendien ten opzigte van het gemak en zekerheid van bewaring in den winter, vermits ze, tot 2 maal toe, eene bevriezing en ontdooijing kan doorstaan, zonder bederf van den knol, terwijl beide anderen, om tegen de vorst bevrijd te worden, naar al te dikwijls blootstaan om door zelfverhittingen te verrotten.

In navolging van eene opgave in de „*Vriend van den Landman*," deel 4, bl. 558, doe ik de koolrapen snijden, met kaf en haksel vermengen, 2 à 3 dagen door zelfverhitting broeijen, en vervolgens ter voedering aan de runderen voorleggen, welke dit voedsel met veel graagte eten, en het niet daarvan zich in de boter doet opmerken, zoo wel als aan de koe zelve.

(†) Een deimt is ongeveer een half bunder. (*Inz.*)

Kerknieuws.

ZUIDLAREN, 31 Aug. Gisteren is, ter vervulling van de openstaande predikantsplaats alhier, uit het bestaande drietal beroepen de weleerw. heer *Lolckama*, predikant te Westerbork.

OLDEBOORN, 29 Augustus. Ter vervulling der vacature, ontstaan door het bedanken van den wel eerw. heer *K. Haijma*, bij de Doopsgezinde gemeente »het nieuwe Huis" alhier, werd met meerderheid van stemmen tot leeraar dier gemeente gekozen de wel eerw. heer *K. de Lanoij*, thans hulpprediker te Joure.

— Ds. *A. Niermeijer*, te 's Heer Arendskerke, en *B. J. Adriani*, te Waddingsveen, hebben de beroeping, de eerste naar Wemeldinge, bij Goes, de laatste naar Haarlem, aangenomen, terwijl de weleerw. heeren *W. A. van Beusekom*, te Kootwijk, en *J. W. Felix*, te Opheusden, de eerste voor het beroep naar Warns, de laatste voor dat naar Ommen, hebben bedankt.

— Tot predikant bij de Hervormde gemeente te Aarlanderveen (klass. Leiden) is beroepen ds. *C. B. van den Broek*, *W.Gz.*, thans te Benschoten.

— Door den kerkeraad van Oud-Alblas is den 26sten dezer, op verzoek der akte van collatie, beroepen ds. *J. J. Knap*, predikant te 's Heeg.

— Kerkeraad, kerkvoogden en notabelen van Wateringen (klass. 's Gravenhage) hebben van Z. Exc. den minister van financiën, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken der Hervormde eeredienst enz., de volgende alphabetisch gerangschikte nominatie van kandidaten bij onderscheidene provinciale kerkbesturen ontvangen, met vergunning, om daaruit den voor te dragen de hen te kiezen: *C. A. Dardennes Ankringa*, *A. W. Begeman*, *H. Boonen*, *H. C. van Doorn*, *J. de Grient Dreux*, *J. H. Gunning*, *F. C. A. Hoogvliet*, *T. T. de Mazure*, *J. H. L. Terwogt*, *J. P. van Veen*, *J. G. van Walsem*, theol. doct., *F. P. J. Wijsmacher Zijnen*, litt. hum. et theol. doct.

— Door Z. M. zijn bij besluit van den 19den Augustus j.l., goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten: van Waverveen, klassis Amsterdam, op *E. C. van der Zaag*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Noordbrabant, en hulpprediker bij de Hervormde gemeente te Lutten; van Pieterburen c. a., klassis Onderdendam, op *J. F. Dons*, pred. te Rottum; van Dwingelo, klassis Meppel, op *G. Horreus de Haas*, pred. te Ommelanderwijk c. a.

— Uit eene door den Minister van Financien, voorloopig belast met het bestuur van het Departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz., aangeboden nominatie tot vervulling der predikantsplaats in de Hervormde gemeente van Borculo, zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Z. M. benoemd den heer *A. S. van Steeden*, predikant te Drumpt.

FRANEKER, 30 Augustus. Naar men verneemt, zal het verbeterd en tamelijk vergroot kerkgebouw der Christ. Afgescheidene gemeente alhier, aanstaanden Zondag den 5den September, des voorm. te 9 ure, door het houden eener toepasselijke rede, ten gebruike ingewijd worden. Het Eerw. bestuur der stad is uitgenoodigd, de plegtigheid mede bij te wonen. Men vertrouwt, dat het bestuur aan die uitnoodiging zal voldoen, daar het reeds blijken van Christelijke verdraagzaamheid heeft gegeven, door aan genoemde gemeente drie dagen des stads-armenschool ten gebruike harer godsdienstoefeningen af te staan.

Correspondentie.

De Schrijver van het artikel, dat ook in deze Courant geplaatst is geworden: *Aan de Ier. gemeenten van Drenthe*, verzoekt ons te berigten, dat, daar de onderwerpelijke aangelegenheid bepaaldelijk van belang is voor de provincie Drenthe, hij gemeend heeft zijn artikel, in antwoord op dat van den heer D. VAN ES, niet aan deze Courant te moeten aanbieden; en zulks te minder, omdat zijn antwoord-artikel reeds voorkomt in de beide *Drentsche Couranten* van deze week.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 2 September. Gisteren is van hier vertrokken de nieuw gebouwde schooner-galjoot *Harmina Nepperus*, groot 90 lasten, kapt. SIMON S. BROUWER, van Veendam, gaande op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 30 Augustus, kapit. *Brinck* Dorothea, van Archangel. — Te Texel den 29 Aug., *Spanjer* Catharina Sophia, van Londen; *van der Veen* Vrouw Anske, van Yarmouth; *Jonker* Salandt en *de Boer* Helena Catharina, beide van Archangel; den 30sten *de Groot* Valerius Lodewijk, van Londen. — In het Vlie den 28 Aug., *Helmers* Stad en Landen, van Memel; *Mooi* Tiessina, *de Jong* Sikkolina Hooites en *Smit* Alegonda Rensina, alle 3 van Dantzig; *Scholten* Hendrika, van Koppenhage; den 29sten *Lovius* Waakzaamheid, van Nerva. — Te Helvoet den 30 Aug., *Jonker* Saramacca, van Archangel. — Te Brielle den 29 Aug., *Barelds* Marie Jeannette, van Archangel. — Te Vlissingen den 29 Aug., *Hoveling* 't Avontuur, van Bergen. — Te Triest den 24 Aug., *Schaap* Courier, van Newijork. — Te Nantes den 24 Aug., *Tolner* Courier, van Rotterdam. — In het Kanaal den 27 Aug., *Wirtjes* Clasina Aidina, van Nickerie naar Amsterdam. — Te Newport den 27 Aug., *Smit* Arendina, van Petersburg. — Te Swansea den 27 Aug., *Carst* Tweeling Zusters, van Amsterdam. — Te Liverpool den 28 Aug., *Bart* Nehallennia, van Amsterdam. — Te North Shields den 26 Aug., *van 't Veer* Twee Gebroeders, van Harlingen. — Te Stockton den 25 Aug., *Wijbus* Vriendschap, van Kampen. — Te Hartlepool den 26 Aug., *Hazewinkel* Harmonie, van Carlscrona. — Te Bremerhaven den 25 Aug., *de Jonge* Elisabeth, van Hull; *de Vries* Hoop op Welvaart, van Newcastle; den 27sten *Besseling* Elsiena, van Stockholm; den 28sten *Drent* Tjapke Schuringa, van Memel. — Te Arendahl den 16 Aug., *Panjer* Helena, van Groningen. — Te Travemunde den 27 Aug., *Visser* Tietje, van Amsterdam. — Te Warnemunde den 27 Aug., *Kramer* Rensina, van Groningen. — Te Bolderaa den 24 Aug., *Visser* Vriendschap en den 25sten *Smit* Anna Jantina, beide van Amsterdam. — Te Croonstadt den 20 Aug., *Ketelaar* Hazard, van Hull; den 21sten *Huberth* Johanna Margaretha, van Newcastle; *Giezen* Jufvrouw Hillegonda, van Rotterdam. — Te Tonningen den 25 Aug., *de Jonge* Catharina, van Amsterdam naar Stettin; *Schuur* Fennegina, van Hartlepool naar Kiel; den 26sten *Zwieting* Petrus Horreus, van Harlingen naar Wismar. — Te Rendsburg den 23 Aug., *de Jong* Hoop en Liefde, van Koningsbergen naar Amsterdam; den 24sten *Schaap* Alida Elzelina, van Koningsbergen naar Rotterdam; *de Jonge* Jantina, van Dokkum naar Wismar; den 25sten *Sluiter* Jacomina, van Koningsbergen naar Amsterdam; *de Jonge* Vrouw Martha, van Dantzig naar Antwerpen; den 26sten *Dekker* Alida, van Seaham naar Fehmern; *Kuiper* Vijf Gezusters, van Aarhuis naar de Oostzee; *Schut* Jacobina Barbara, v. Stettin n. Amsterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 31 Aug., kapit. *de Jonge* Sikkolina Hooites en *Mooi* Tiessina, beide van Dantzig; den 1 Sept. *de Groot* Helena Catharina en *de Groot* Valerius Lodewijk, beide van Archangel; *Smit* Alegonda Rensina, van Dantzig. — Te Texel den 31 Aug., *Gunter* Cornelia, *Kempema* Jonge Sippe en *Klasen* Antje, alle 3 van Londen; *Drent* Anna Catharina, van Dundee. — In het Vlie den 30 Aug., *de Jong* Gezina, van Stockholm; *Waterborg* Hendrika, van Dantzig; *Scholtens* Grietje, van Archangel. — Te Helvoet den 30 Aug., *Wirtjes* Clasina Aidina, van Nickerie; *Klok* Gesiena Dorkina, van Portland. — Te Brielle den 30 Aug., *Pijbes* Voorwaarts, *de Boer* Wemelina en *Stomp* Leentje, alle 3 van Petersburg. — Te Vlissingen den 30 Aug., *Douwes* Isabella, van Bergen. — Te Constantinopel vóór den 16 Aug., *de Haan* Henrietta, van Ibraila naar Queenstown. — Te Swansea den 27 Aug., *Zeeman* Twee Gebroeders, van Middelburg. — Te Dublin den 28 Aug., *Schaap* Bernhard en Elise, van Amsterdam. — Te Grangemouth den 26 Aug., *de Jonge* Catharina Cornelia, van Anelam. — Te North Shields den 28 Aug., *Fenenga* Johanna Bertha en *Hazewinkel* Johanna Petronella, beide van Rotterdam; *Koning* Zeldenrust, van Zwolle.

Vertrokken van Amsterdam den 28 Augustus, kapit. *Kamminga* Oldambt, naar Riga; *Ellens* Lammegina Margouda, naar Dantzig; den 30sten *Wiersma* Herstelling, naar Riga. — Van Texel den 30 Aug., *Topzand* Hopende Zeeman, naar Newcastle. — Uit het Vlie 28 Aug., *Flik* Geerdina Beerta, naar Petersburg; *Klein* Anje, naar Pillau; *Pronk* Roelfina, naar Wismar; *Plukker* Hendrik, naar Fredrikstad; *de Boer* Lamina, naar Noorwegen, den 29sten *Kraan* Vrouw Helena, naar Nerva. — Van Vlissingen den 29 Aug., *de Vries* Roelina Elsina, naar Hamburg. — Van Venetiën den 17 Aug., *Bakker* Catharina, naar Liverpool. — Van Bordeaux den 26 Aug., *Bakker* Vrouw Geertje, naar Amsterdam. — Van Hamburg den 27 Aug., *Scholtens* Regina Hillechiena, naar Koningsbergen. — Van Bremerhaven den 28 Aug., *Ploeg* Vertrouwen, naar Stettin; *Hazewinkel* Vreede, naar Christiansand; *Heins* Bouwina, naar Amsterdam. — Van Cuxhaven den 27 Aug., *Mulder* Jonge Hendrik, naar Lissabon; *Mulder* Feika Jantina, naar Nantes. — Van Swinemunde den 25 Aug., *Borst* Jacobus, naar Harlingen; *Karsies* Hillechiena, naar Bordeaux; den 26sten *Altona* Hendrika Margaretha, naar Aarhuus. — Van Pillau den 27 Aug., *Kroon* Catharina Hendrika, naar Rotterdam. — Van Bolderaa den 24 Aug., *de Boer* Zwaantina Hendrika, naar Helsingör. — Van Croondstadt den 21 Aug., *Kleininga* Maria Laurentia en *Fokkes* Gebroeders Fokkes, beide naar Schiedam; *Poort* Catharina en *Karst* Lambertha, beide naar Helsingör, den 22sten *Dood* Christina Jantina, *Struik* Fenna Gerarda en den 23sten *Glim* Hendrika Magrietha, alle 3 naar Amsterdam; *de Boer Sap* Thelina, naar Bristol; *Landeweer* Zeevaart, naar Rotterdam; *Botje* Gezina Alida, naar Antwerpen. — Van Tonningen den 24 Aug., *Hazewinkel* Jantina Jacomina, van Rugenwalde naar Lijnn; den 25sten *Waterborg* Hinderkina, van Dantzig naar Amsterdam; den 26sten *Waterborg* Fokkiena, van Odensee naar Holland; den 27sten *Gruppelaar* Niessina, van Odensee naar Holland; den 28sten *Scholtens* Vrouw Mettina, van Gottorf naar Altona.

Vertrokken van Amsterdam den 31 Aug., kapit. *Pekelder* Heidewyka en *Oostra* Margaretha Hillechiena, beide naar Londen; *van der Wal* Geerdina, naar Petersburg; *Rozeboom* Eendragt, op avontuur. — Uit het Vlie den 30 Aug., *Kamminga* Oltambt, naar Riga; *de Boer* Vriendschap, naar Dantzig. — Van Malta den 16 Aug., *de Boer* Jonkvrouw Geertrui, van Amsterdam naar Sijra.

OOSTMAHORN, 31 Aug. Vertrokken kapit. *Stenger* Anna Margaretha Adriana, van Groningen naar Newcastle.

ZOUTKAMP, 1 September. Binnengekomen den 31 Aug., kapit. *Bekkering* Margaretha, van Laurvich.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

26 Aug. Kuiper, Vijf Gezusters, v. Aarhuus n. de Oostzee, m. ballast.
Schut, Jacobina Barbara, v. Stettin n. Amst., m. tarwe.
27 — Swart, Minerva, v. Newc. n. Croonstadt, m. steenkolen.
Mellema, Hermanus Hesselaar, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
28 — Karsies, Hillechina Wilkens, v. Stettin n. Bordeaux, m. hout.
Borst, Jacobus, v. Stettin n. Harlingen, m. hout.
Oldenburger, Geppiena, v. Petersb. n. Jersey, m. hennep.
Hazewinkel, Roelfina Kuiper, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
Efting, Harmanna, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.
Valk, Dankbaarheid, v. Petersb. n. Hamburg, m. potasch.
Kuiper, Annegina Elsina, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
Bieze, Vriendschap, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.
Oostra, Annechina Jantina, v. Petersb. n. Rotterd., m. rogge.
Bossinga, Ceres, v. Petersb. n. Rotterd., m. rogge.
Roelfsema, Jonge Jan, v. Petersb. n. Liverpool, m. hennep.
Kars, Klasina, v. Petersb. n. Sunderland, m. hennep.
Rozema, Annechina Joh., v. Petersb. n. Arbroath, m. vlas.
Kleininga, Maria Laurentia, v. Petersb. n. Schied., m. rogge.
Lenger, Tobina, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
de Haan, Siewerdina, v. Hamburg n. Riga, m. stukgoed.
Karst, Lambertha, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.

De Wind den 26 Aug. Z.W., N., N.N.W.; den 27sten N.W., W.Z.W., N.O.; den 28sten Z.O.

— Het schip Lamina, kapit. *W. A. de Boer*, van Harlingen naar Noorwegen, is met gebroken mast aldaar uit zee teruggebragt.

— Het schip Vrouw Ida, kapit. *R. H. Zoutman*, van Wismar naar Brussel, laatst van Delfzijl, is den 23 Augustus te Grietzijl met schade binnengebragt.

218de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste *Lijst.* No. 11733 een prijs van *f* 2500; No. 4143 en 12453 ieder een prijs van *f* 1000. — 2de *Lijst.* No. 15124 een prijs van *f* 20,000; No. 15683 een prijs van *f* 5000; No. 14127 een prijs van *f* 1250; No. 15770, 7261, 5007 en 1387 ieder een prijs van *f* 1000. — 3de *Lijst.* No. 7476 *f* 1250. No. 8829, 13952, 16757 en 16993 ieder een prijs van *f* 1000.

NB. De Prijs van **5000 GULDENS** is gevallen in de **Collecte** van **S. J. OPPENHEIM.**

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 27sten Augustus tot en met den 2den September 1852 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 10 dochters; gehuwd geene; overleden 9 ouden en 6 jongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 1 *Sept.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 64 9/16, 64⅝, 64 9/16; Dito Dito 3 pCt. 77½, 77⅝, 77 9/16; Dito Dito 4 pCt. 97⅝, 97 7/16, 97⅜; O. I. Leening 4 pCt. 96¾; Amortisatie-Syndic. 3½ pCt. 95⅞; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 101½; Maatsch. v. Weldadigh. 4 pCt. 90; Aand. Ned. Bank 127. — BELGIE, 2½ pCt. 52 9/16; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 52 13/16. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 71⅛. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 22 13/16, 22⅞; Dito 3 pCt. 49⅜; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 44 11/16. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 42½, 42 3/16, 42 3/16; Dito Dito 4 pCt. 38¾, 38⅞, 38 13/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 109; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 107¾, 108; Dito bij *Hope* 4 pCt. 91⅞; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 91 3/16; Certificaten te Hamburg 5 pCt. 103½; Certific. van Inschr. in Assignatiën 6 pCt. 73. — POLEN, Cert. 4 pCt. 86. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 77¾, 78¼; Dito Nieuwe 2½ pCt. 40⅜, 40⅝; Dito Nieuwe 5 pCt. 90½, 90 11/16, 90⅝; Metall. Lo. B. 5 pCt. 90⅝, 9/16, 9/16; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. 69; Amerik. Bank Actiën 4½; Denem. 5 pCt. 105⅛, ¼; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 101⅛; Braz. 5 pCt. 100¼; Nieuwe Mexik. 26 13/16, 15/16, ⅞; Gren. 2 pCt. 23 3/16, ⅜; Dito Uitg. 12⅛, ¼; Ecuador 4⅛, ¼; Venez. 3½ pCt. 43⅛; Dito Uitg. 17¼, ⅛; Philad. bij *Hope* L. N. 68½; 6 pCt. Dito bij *Rotschild* 67, ½; Metall. 2½ pCt. 1851 40½, ¼.

Bij eenige affaire in Integralen waren heden Holl. fondsen nagenoeg onveranderd. — In vreemde effecten was insgelijks weinig of geene variatie. — Van Zuid-Amerik. waren Uitgest. Grenada ca. ⅛ pCt. hooger, op het beter afkomende merk derzelve van Londen van gisteren. — Gren. Onb. St. 2 pCt. 22⅞, 23; N. Mexik. Onb. St. 3 pCt. 25 5/16, ⅜.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 64 9/16; Spaansche 1 pCt. 22⅞; Binnenl. 3 pCt. 44 11/16; Metall. 5 pCt. 77 13/16; Dito 2½ pCt 40¼.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 31 *Augustus*.

TARWE.				
Oude Bak	70 ℔	*f* 7,25		
Jarige Oml.	68 »	» 6,50		
»	70 »	» 7,00		
»	72 »	» 7,50		
» Old.	68 »	» 6,30		
» »	70 »	» 6,80		
» »	72 »	» 7,30		
N. ROGGE.				
O. Inl.	64 ℔	*f* 5,40		
» »	66 »	» 5,80		
» »	68 »	» 6,20		
N. »	68 »	» 6,50		
» »	»	»		
N. BOEKWEIT.				
N.Gr. Zd.	64 ℔	*f* 4,90		
» »	66 »	» 5,20		
» »	68 »	» 5,50		

Zw. Zand	66 ℔	*f* 5,00
Veen	66 »	» 4,80
»	68 »	» 5,10
GERST.		
N. Winter	54 ℔	*f* 3,95
»	56 »	» 4,25
»	58 »	» 4,55
O. »	58 »	» 4,55
»	»	»
N. Knobbe	60 »	» 4,15
»	62 »	» 4,35
N. HAVER.		
Dikke	38 ℔	*f* 2,45
»	40 »	» 2,60
»	42 »	» 2,75
»	44 »	» 2,85
»	46 »	» 2,95
»	48 »	» 3,10
Bl. Voer	36 »	» 2,50

Bl. Voer	38 »	*f* 2,65
»	40 »	» 2,80
Zw. Voer	»	»
»	38 »	» 2,50
»	40 »	» 2,60
»	42 »	» 2,70
BOONEN.		
Paardeb. *f* 5,25.35.50		
ZADEN, ENZ.		
Gr.Gortp.m. *f* 6½.¾ à *f* 7½		
Par. 100 N. ℔ *f* 9,90 *f* 12		
Old. Kools. *f* 8,25 tot *f* 9,60		
Oml.dito *f* 8,50 tot *f* 9,80		
Geel Mosterdz.		
Raapol. p. v. *f* 30		
Prijs der boter		
1e soort ¼ ton *f* 26		
2e » » *f* 24 à *f* 24,50		

Tarwe prijshoudend. — Rogge wel zoo aangenaam. — Boekweit niet driftiger. — Gerst weinig aan en 10 ct. hooger verkocht. — Dikke Haver in een doen, Zwarte iets lager afgegeven. — Boonen iets lager. — Gort prijshoudend. — Koolzaad met weinig vraag en tot iets lagere prijzen moeijelijk te verkoopen.

ROTTERDAM, 30 *Augustus.* Tarwe: Jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij redelijken aanvoer 20 à 30 cents hooger; goede en puike *f* 9,40 à *f* 9,90; mindere *f* 8,80 à *f* 9,30; Nieuwe dito vond alleen voor de puikste en droogste, die schaars voorkomt, van *f* 9 tot *f* 9,50 genegen koopers, de mindere en geringe van *f* 6,50 tot *f* 8,50 moeijelijk te verkoopen; O. Zeeuwsche komt weinig voor en vond weinig koopers; goede en puike van *f* 8,20 tot *f* 8,60; Roode soorten, waarvan puike jarige weinig en nieuwe meer ter markt komt, vond tot goed vorige prijzen redelijke vraag voor consumtie; 164, 165, 166 ℔ jarige Hoogl. Kleefs. *f* 307, *f* 310, *f* 313, *f* 320; 160, 164 ℔ O. dito *f* 290, *f* 310; 164, 166, 167 ℔ N. dito *f* 310, *f* 315, *f* 320; 160, 162 ℔ Jar. Kleefsche *f* 288, *f* 290, *f* 300; 158 ℔ O. dito *f* 288; 164, 165 ℔ Jar. Bovenl. Ris *f* 305, *f* 308; 161 ℔ dito *f* 295; 163 ℔ N. Bovenl. *f* 295; 162 ℔ Jar. dito *f* 290. — Rogge: N. Overm., Zeeuws. en Vlaams., ruim vorige prijzen, *f* 6,20 à *f* 7,10; voorts in cons.: 147, 151 ℔ Amerik. *f* 192, *f* 202; 147 ℔ Fransche *f* 180; 143 ℔ N. Arch. *f* 175; in entr.: 146 ℔ Odessa *f* 170; 142, 143 ℔ N. Arch. *f* 165, *f* 167; in cons.: te Schiedam 144 ℔ Coursche *f* 194; te Delfsh. 144 ℔ N. Petersb. *f* 173. — Gerst: N. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaasche 10 cents hooger; Winter *f* 4,40 à *f* 4,90; dito Zomer *f* 4,50 à *f* 4,70; voorts te Schiedam 129 ℔ Coursche *f* 181, *f* 182; 130 ℔ dito *f* 182. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,10 à *f* 3,90; dito Lange *f* 2,40 à *f* 3,10; enkele klusjes Nieuwe ter markt en van *f* 2,30 tot *f* 2,80 verkocht. — Boekweit, op 140 ℔: Noordbrab. *f* 178, *f* 180, *f* 184, *f* 185; Grootbrab. *f* 185; Rijn *f* 180; Fransche *f* 145, *f* 150, *f* 166. — Erwten: N. Zeeuws. Groene, 25 cents hooger, *f* 7,25 à *f* 8; Groote dito *f* 8,25 à *f* 8,75; dito Witte *f* 7 à *f* 7,50; dito Gelders. Graauwe *f* 11 à *f* 12,50. — Paardenboonen *f* 5,30 à *f* 5,60; enkele klusjes Nieuwe bragten *f* 5,50 op. — Koolzaad: Zeeuwsch gestort 47½, 48½, 49 p. vl.; Overm. in zakken 48 p. vl.; Flakkeesch in zakken van 43½ tot 46 p. vl.; Zomer van 36 tot 40 p. vl.

AMSTERDAM, 30 *Augustus.* De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 38 à *f* 40, Kuijnder *f* 35 à *f* 36; Kamper *f* 34 à *f* 36, Deventer *f* 28 à *f* 30, Zwolsche *f* 30 à *f* 32.

AMSTERDAM, 1 *September.* Tarwe bij gerijf tot vorige prijzen; 130 ℔ b. Pools. *f* 325. — Rogge prijshoudend; 121 ℔ Pruis. *f* 195. — Gerst tot hoogere prijzen verkocht; 115 ℔ j. Deens. *f* 170; Nieuwe Zeeuwsche Winter *f* 145, beide aan den molen. — Van nieuwe Holsteinsche Boekweit, gewas 1852, was een partijtje van 2 l. ter markt; hoewel wat bezet, was nogtans de kwaliteit zeer voldoende, droog en goed van graan. Op 120 ℔ is hetzelve verkocht voor *f* 190. In andere soorten was geen handel.

Koolzaad op het najaar ½ p. vl. lager; op het voorjaar onveranderd; op 9 vat in Sept. 52½ p. vl.; Oct. 53½ p. vl.; Nov. 54 p. vl.; April 56½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie was dadelijk en op levering prijsh. en tot 4½ ure als volgt: op 6/w. *f* 31; Vlieg. *f* 30; Sept. *f* 29,50 à *f* 30 à *f* 29,75; Oct. *f* 30,75; Nov. *f* 31,50; Dec. *f* 32; Mei *f* 33—33 à 25. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,50; Vlieg. *f* 30,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 39; Vlieg. *f* 38.

LONDEN, 27 *Aug.* Vreemde Boter flaauw op lagere prijzen; beste Vriesche 77 à 80 sh.

LONDEN, 30 *Augustus.* De aanvoer van Inl. Tarwe bestond heden grootendeels uit nieuwe, waarvan echter de kwaliteit zoo slecht was, dat men niet dan tot veel verlaagden prijs koopers konde vinden. Oude soorten bedongen de vorige koersen, hetgeen ook met vreemde het geval was. Gerst nagenoeg onveranderd. Voor Haver was ten gevolge van ruimen toevoer geene prijsverhooging te bedingen. Boonen en Erwten iets duurder.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 30 *Augustus.* De aanvoer van buitenlandsch Vee was weder zeer groot, en bestond in 1674 ossen, 248 koeijen, 872 kalveren, 690 varkens en 10,646 schapen. Ofschoon 4520 runderen aan de markt waren, bleven de prijzen ferm en ging er veel om. Varkens werden met 2 d. avans betaald. Lammeren insgelijks hooger.

GOUDEN EN ZILVEREN SPECIEKOERS.

Groningen, 2 *September.*

Gouden Specie.			*Zilveren Specie.*		
Willems	*f* 9.80	à *f* 9.90	Piasters	*f* 2.45	à *f* 2.50
Dukaten	„ 5.55	„ 5.65	Specie Thalers	„ 2.52	à „ 2.60
Souvereinen wigt.	„ 11.85	„ 11,95	St. van 5 fr.	„ 2.30	à „ 2.35
Pistolen	„ 9,60	„ 9.70	Thalers	„ 1.71	à „ 1.75
St. van 20 fr.	„ 9,40	„ 9.50	Roebels	„ 1.70	à „ 1.77
Rijders	„	„	*Zilver in Baren:*		
Baren Goud en Specie.			1000/1000 fijn *f* 104 à *f* 105,50.		
à *f* 1442,60 per 1000/1000 fijn agio 11—12 pCt.					

ADVERTENTIEN.

ROERMOND, Augustus 1852.

Het gewone JAARLIJKSCHE EXAMEN in de BIJZONDERE SCHOOL der 1ste Klasse (Protestantsche School) heeft den 20sten en 21sten dezer plaats gehad in tegenwoordigheid der Leden van de Schoolcommissie en van eenige Ouders en belangstellende Vrienden der Kinderen. De Kweekelingen gaven allen proeven van gemaakte vorderingen. Men had reden tot groote tevredenheid over de Leerlingen en niet minder over den Onderwijzer, den Heer J. H. SCHäEFFER. Den 22sten Augustus had des namiddags, onder een' toevloed van velen, de plegtige uitdeeling der prijzen plaats. Na het gebed en gezang hield de Voorzitter der Commissie eene korte rede over het voorbeeld van JEZUS als den Kinderen en Ouders belangrijk. Daarna werd een buitengewone prijs gegeven aan den jongeling H. HEYMANNS, die de School verliet; vervolgens werd de prijs van goed gedrag en vlijt verworven door PHILIP REMBGENS, die verscheidene eerste prijzen verkreeg. Voor Kinderen en Ouders was het een vreugdefeest en voor ons allen een blijde dag, die met dankbaarheid voor deze zegeningen ons hart stemde.

Met gebed, gezang en zegenspraak werd deze plegtigheid besloten.

De Heer J. H. SCHäEFFER zich in het huwelijk begevende, is daarmede in staat **KINDEREN** bij zich op te nemen om hen te **onderwijzen** en tot **Christenen** te vormen. Met volkomene verzekerdheid kan hij aan de Ouders of Voogden worden aanbevolen. Op franko brieven zal hij zijne Voorwaarden mededeelen.

Zoo heeft dan, geachte Begunstigers van deze Inrigting, uwe bijdrage hare heilzame vruchten al weer gedragen. Aan uwe voorbeden en aan uwe ondersteunende liefde wordt zij duurzaam en blijvend opgedragen door den

Predikant te *Roermond*:
BEGEMANN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd, op den Huize *Lemferding*, te *Paterwolde*, den 30sten Aug. 1852:

W. BELLAARD LORMIER,
Officier der Infanterie,
met
A. M. C. Bar^e. VON INNHAUSEN UND KNIPHAUSEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot U. TAKENS beviel heden van eene DOCHTER.

GRONINGEN, 31 Augustus 1852.

J. BRANDTS,
Apotheker.

*** GRIJPSKERK, 1 September 1852. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER mijne geliefde Echtgenoot C. S. W. OLTKAMP.

B. DRIJBER,
Predikant.

*** Bevallen van eenen ZOON N. J. TEN DOORNKAAT, Echtgenoot van

SAM. ST. MEIHUIZEN.

HOOGEZAND, 1 September 1852.

*** Op den 18den der vorige maand werden wij in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van ons eenig, geliefd Dochtertje HARMINA ROELFINNA, en op den 10den dezer van onze beminde Moeder FOKTJE BOUWES DE VRIES, en thans trof mij een niet minder gevoelige slag, daar het den Almagtigen heeft behaagd, van mijne zijde weg te rukken mijne geliefde Echtgenoot JANTJE GEERTS DE RUITER, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 28 jaren, waarvan ik met haar slechts 16 maanden in den gelukkigsten echt vereenigd mogt zijn.

Ik staar met weemoed op mijne dierbare Ontslapene, en ga diep gebukt onder de zware beproeving, die mij treft.

SNEEK, 28 Augustus 1852.

G. NIEVEEN.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed ons Zoontje FRANS, ruim drie maanden oud.

SAUWERD, 30 Augustus 1852.

H. P. MEDEMA.
J. J. MEDEMA, geb. **BRANTS.**

*** Heden morgen overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, ons innig geliefd jongste Dochtertje IMKA, in den ouderdom van ruim 9 jaren.

MUNTENDAM, 30 Augustus 1852.

JAN H. GIEZEN.
H. R. OOSTRA.

*** Den 31sten Augustus overleed, na eene ziekte van 6 dagen, mijne geliefde Echtgenoot JANNA BERENDS BOS, in den ouderdom van 59 jaren en 6 maanden.

J. D. CAMMINGA,
Schatter van het Slagtvee.

*** NOORDDIJK, 31 Aug. 1852. Heden overleed, na langdurig lijden, in den ouderdom van 68 jaren en na eene echtverbindtenis van 39 jaren, mijn waarde Echtgenoot POPKE JANS BRUININGA, *Ouderling en Notabel der Hervormde Gemeente alhier*. Diep treft mij, benevens onze Kinderen en Behuwd-Kinderen dit verlies, maar wij vinden troost in de hoop, dat voor den Overledene de dood een ingang was tot het beter leven.

G. J. VAN DIJKEN,
Wedw. P. J. BRUININGA.
Uit aller naam.

*** LEEUWARDEN, 31 Augustus 1852. Heden overleed, ten Huize van den *Lakenkooper* G. G. BAKKER, te *Groningen*, in den ouderdom van ruim 72 jaren, mijne geliefde Echtgenoot FROUKJE GROENEVELDT, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 40 jaren.

G. KRUIZINGA.
Mede namens onze Kinderen.

Eenige kennisgeving.

*** Naauwelijks is 't graf gedolven, of 't is alras gevuld. Zagen wij den 25sten Maart onzen Vader, en den 29sten Julij j.l. onze Moeder in hetzelve nederdalen, nu reeds rust ook in dat graf hunne oudste Dochter, mijne Echtgenoot WEMELIENA TJAKOLIENA VAN DER VEEN. Zij ontsliep den 29sten Augustus 1852, in den ouderdom van bijna 28 jaren, na eene huwelijksverbindtenis van 15 maanden, mij achterlatende een' Zuigeling.

GRONINGEN, 2 September 1852.

J. S. HAZENBERG,
Vleeschhouwer.

VERKOOPING VAN BOEKEN EN RARITEITEN,

die den 11den October 1852, bij den Boekhandelaar **N. C. VAN DER VEER**, aan de Groote Markt, zal plaats hebben, bij wien men dagelijks PARTIJEN ter bijvoeging kan inzenden.

*** Bij **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, komt van de Pers en is alom voorhanden voor *f* 1.75:

MARIA HAEZEBROEK,

DE HEDENDAAGSCHE KOOKKUNST,

OF DE WETENSCHAP OM

lekker en goedkoop te eten en te drinken.

Derde Druk. Geheel omgewerkt en met tal van Recepten verrijkt, door ***J. P. GROS,***
Eerste Kok van wijlen Z. M. Willem I.

Vermeerderd met eene Handleiding omtrent het Voorsnijden en het Bedienen der Tafel, als ook met eenige Tafel-Menus. Opgehelderd door Houtsneê-Figuren. Bijzonder aanbevelenswaardig is dit Boek ook door de menigte doelmatige **VOORSCHRIFTEN** die het bevat omtrent het **inmaken van Groenten**, het **inleggen en konfijten van allerlei Vruchten**, enz., enz.

*** Door den Boekhandelaar **G. W. VAN DER WIEL**, te *Arnhem*, wordt heden uitgegeven en is alom te bekomen:

LEERREDE,

uitgesproken ter gelegenheid van de **Tentoonstelling van Voortbrengselen der Nationale Nijverheid,**
18 Julij 1852,
DOOR
J. P. de KEIJSER,
Predikant te ARNHEM.
Prijs 25 cents.

*** De **HOUDERS** DER BANK VAN LEENING te *GRONINGEN* adverteren, dat alle **PANDEN**, welke bij hen in de maanden MEI, JUNIJ en JULIJ 1851 zijn *verzet*, en geteekend met de letters **G**, **H** en **I**, moeten worden a f g e r e n t of g e l o s t, en wel letter **G** van den **23**sten tot en met den **27**sten Augustus, letter **H** van den **30**sten Augustus tot en met den **3**den September en letter **I** van den **6**den tot en met den **10**den September 1852; zullende, bij gebreke van dien, anders **finaal** worden verkocht.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER van de Gemeente *NIEUWOLDA* doet te weten, dat, ten gevolge het **begrinden van den weg** door deze Gemeente, de **passagie** langs het Oostelijk gedeelte, dat is: van de Klap over het Zijldiep in de kom der Gemeente tot aan het einde van *Oostwolder-Hamrik*, van **Zondag den 5den dezer** tot nadere kennisgeving zal zijn **GESTREMD.**

NIEUWOLDA, 1 September 1852.

De Burgemeester voornoemd:
E. H. EPPENS.

HEROPENING DER DILIGENCEONDERNEMING

van Groningen *naar* Zwolle,

op Dingsdag den 7den September 1852.

De ondergeteekende heeft de eer, het geachte Publiek bekend te maken, dat zijne **DILIGENCE** op den 7den September aanstaande weder zal aanvangen te rijden. De staking zijner Dienst heeft moeten plaats hebben, om zijne *Nachtdienst* in eene **Dagdienst** te veranderen, hetgeen hij vermeent in het belang van het reizend Publiek te hebben moeten doen, daar de ondervinding geleerd heeft, hoe gevaarlijk eene Nachtdienst op deze routen is, gelijk de Reizigers zich zullen herinneren met het voorgevallene der Diligenceonderneming van de Heeren VISSER en KIESBRINK, in het gepasseerde najaar, waarbij menschenleven zijn te betreuren geweest. De ondergeteekende vermeent zich alzoo met des te meer vertrouwen aan te bevelen; belovende eene prompte en civiele bediening; zijnde de prijzen zoo billijk mogelijk gesteld, als:

van *Zwolle* naar *Groningen* *f* 5,00 en omgekeerd;
van *Groningen* naar *Arnhem* *f* 7,50 en „

Vertrek van *Zwolle* des morgens te 7 uur 30 minuten; vertrek van *Groningen* ook des morgens te 7 uur 30 minuten.

BURGERS.

In den nacht van **den 1sten op den 2den September** l.l. **VERMIST** uit het Land van LAMMERT J. BOERMA, te *Kiel*; Een **plat bruin MERRIEPAARD**, geteekend met eene op den Neus spits uitloopende **bles** en met een weinig **wit** aan den **linker achterpoot**; oud ongeveer 13 jaren. Die hetzelve teregt brengt of daarvan aanwijs doet, zal wel BELOOND worden.

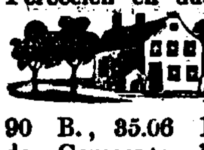
HOOGEZAND, 2 September 1852.

De Burgemeester der Gemeente Hoogezand:
M. J. TER HASEBORG.

VERKOOP VAN AFBRAAK.

Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zal, op ZATURDAG den 4den September 1852, des middags te 1 uur, bij de Punterbrug te *Glimmen*, onder *Haren*, ten verzoeke van den Heer J. H. LIMBORGH, publiek worden verkocht: de **AFBRAAK** van 2 **BRUGGEN**, bestaande in EIKEN-, GREENEN- en VURENHOUT, tot alle werk geschikt, ook bijzonder voor Damleggers, enz.

*** Ten overstaan van Mrs. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, en **W. A. OFFERHAUS**, Notaris te *Nieuwolda*, zal, op DONDERDAG den 16den September 1852, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van A. KROON, Logementhouder te *Noordbroek*, in het openbaar, eerst in Perceelen en daarna in Massa, worden verkocht:

I. Het **LANDGOED *VEENHUIZEN***, toebehoorende aan Mevrouw de Weduwe en Erven van wijlen Mr. J. GOCKINGA, groot 90 B., 35.06 E., alles vrij eigen Land, gelegen onder de Gemeente *Noordbroek*, Provincie *Groningen*, bestaande, behalve in ruime HEEREN BEHUIZING, met KOETSHUIS en STALLING, op een kwartier uurs van het dorp *Noordbroek*, TUINEN met DRUIVENKAST en BROEIJERIJ, uit een uitgestrekt **BOSCH**, waarin, onder vele andere Boomen, ongeveer 2000 zware EIKEN; voorts VIJVERS en verderen AANLEG; IJSKELDER; wijders BOEREN BEHUIZING, TUINMANS- en ARBEIDERSWONINGEN, BOUW- en WEIDELAND; zijnde het Goed ten Zuiden gelegen aan de Trekvaart en Weg naar *Groningen*, en ten Noorden aan den Grindweg naar *Slochteren*.

II. Drie BANKEN in de Kerk der Hervormden te *Noordbroek*.

III. Vier afzonderlijke TUINEN, bij *Noordbroek* gelegen.

Alles breeder bij de Biljetten omschreven, die op *franko* aanvrage zullen te bekomen zijn bij de Notarissen Mrs. J. W. QUINTUS, te *Groningen*, R. FEITH, te *Zuidbroek*, en W. A. OFFERHAUS, te *Nieuwolda*, bij wie, even als ook ten huize van Verkoop, de Voorwaarden van Verkoop ter lezing liggen; terwijl de Bewijzen van Eigendom en de perceelswijze opgemaakte Kaart bij den tweeden genoemden Notaris Mr. R. FEITH, ter inzage voorliggen.

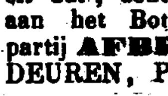
Dagelijks te zien op aanvrage bij den TUINMAN der PLAATS.

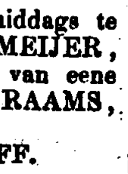
Afbraak.

Op ZATURDAG den 4den dezer, des voormiddags te elf uur, achter de Behuizing van den Heer NIEMEIJER, aan het Boterdiep, te *Groningen*, Verkooping van eene partij **AFBRAAK**, als: BALKEN, KOZIJNS, RAAMS, DEUREN, PANNEN en STEENEN.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Maandag den 13den September

1852, des namiddags te 2 uur, zullen, in het VERKOOPHUIS in de **Oosterstraat**, alhier, publiek worden verkocht: **MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, waaronder STOELEN met PAARDENHAREN en andere ZITTINGEN, voorts **MANS LIJFSTOEBEHOOREN, BEDDEGOEDEREN**, en hetgeen meer te bezien zal zijn Zaturdags bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

UIT DE HAND TE KOO[P]

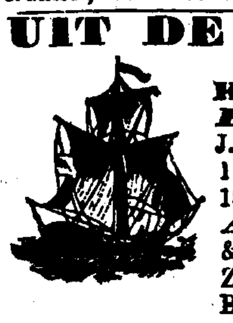

Een **TUIN**, gelegen in den Steentilp[oorts]dwinger. Te bevragen bij den Eigenaa[r] DIJK, in de Folkingestraat.

De Eigenaar van een ruim[en] **BOUW** in deze Provincie [zou] ongenegen zijn, in hetzelve eene **ZERGIETERIJ** of **FABRIJK** op te rigten, waartoe hij een' **D[EEL]GENOOT** verlangt, liefst iemand met het Fabrijk[s...] bekend of eenig vermogen kunnende aanbrengen; [...] het **GEBOUW uit de hand TE KOOP.** [...] franko, aan het adres van dit Blad, lett. N. D.

UIT DE HAND TE KOO[P]

Het extra snelzeilend **SCHOE[NER]-KOFSCHIP** genoemd ***MAR[IA] ELIZABETH***, gevoerd door [...] J. J. KOSTER, groot volgens Me[ting] 114 Tonnen of 60 Lasten, in den 1841 nieuw uitgehaald. Te bevrag[en] *Amsterdam* bij de Heeren KRANEN[...] & Z., te *Groningen* bij B. ONNE[...] ZOON en bij den Boekhouder H. BUISKOOL te *Beerta*.

THEEËN, frisch en geur[ig]

CONGO, de 5 onc., *f* 0,80, *f* 1,00, *f* 1,20;
Fijne CONGO, de 5 onc. *f* 1,30, *f* 1,40, *f* 1,50;
ORANJE PECCO, de 5 onc. *f* 1,50, *f* 1,75, *f* 2,00;
Fijne PECCO, de 5 onc. *f* 2,50, *f* 3,00;
De **GROENE THEEËN** naar rato:
bij het Ned. ℔ met 10 Ct. korting.

N. E. ROST,
Wijnhandelaar, in de Oude Kijk-in-'t Ja[tstraat].

FABRIJK VAN ALLE SOORTEN VA[N]

PARUIKEN, TOUPETS, BANDEAUX EN TOU[RS]

Poelestraat, No. 25, naast het **Concerth[uis].**

De ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, d[at hij] ontvangen heeft een groot Assortement **FRANSC[HE], ENGELSCHE** en **DUITSCHE PARFU[MERIEN]**, naar den laatsten smaak, **KAMM[EN], HAARSCHUIJERS**, ENZ.

J. KERSTING, Opvolger va[n]
J. COURDY.

DE GERENOMMEERDE

Parfumerie

van **E. RIMMEL**, te ***Londen***, *Parfum[eur van] H. M. de Koningin van Engeland*, zijn voor *Groning[en]* bekomen bij **J. F. OTTE**, aldaar.

WIJNAZIJN,

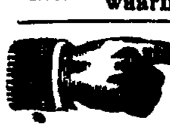
die nimmer kaamt of lang wordt en tot **inleggen** [van] alle **VRUCHTEN** onverbeterlijk is, de Flesch 15 Ct., bij

J. H. BOSS, Guldenstraat.

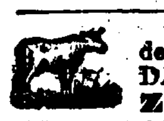
J. L. LAGRO, JUNIOR

Heerestraat, tegenover het **Hoogstraat**, heeft ontvangen ruime keuze van fraaije **MOD[ÉRA]TEURLAMPEN** van de beste Fabrijken, ruim gesorteerd in alles, wat tot zijn Vak be[hoort], waarmede hij zich vriendelijk aanbeveelt.

De ondergeteekende de **BOEKW[...]** en **MOSTAARDMALERIJ** v[an den] Heer **H. E. POST**, in de Ooster[straat] **overgenomen** hebbende, maakt deze kenbaar, dat zijn Winkel voorzien is van alle[s wat] tot eene volkomene ***GRUTTERIJ*** behoort; be[lovende] eene goede en solide behandeling.

H. H. KIMM, Oosterstraat.

Bij den Vleeschhouwer **G. BOUMA[N, in]** de Gelkingestraat, zal, op **HEDEN**, [...]DAG, geslagt worden: een extra puik vet, **ZOETEMELKS KALF.**

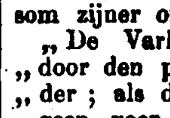
GENEESMIDDEL TEGEN DE VARKENSZIEKT[E].

Het groot verlies dat door deze Ziekte in de me[e]zer Provinciën den Landman jaarlijks treft, kan bi[j] voorkomen; wij vertrouwen geheel op de verzekering waarheidsliefde van den Uitvinder, die ons toesch[ijnt een] achtingswaardig man te zijn. Hij is Brouwmeester i[n een] der Geldersche Steden en tevens Veehouder, heeft [...] vijf jaren de naauwkeurigste proeven met dit midd[el] nomen en telkens de beste uitkomsten verkregen. De som zijner ondervinding deelt hij in weinig woorden [...]

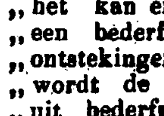
„ De Varkensziekte," zegt hij, „ontstaat meest „door den plotselingen overgang van karig op zwa[...] „der; als de Biggen van de Zeug gaan, krijgen [...] „geen voer, om groot van stuk te worden; als [...] „groeid zijn en de mesttijd aankomt, worden ze st[...] „voerd, om tegen den slagttijd zwaar en vet te zijn [...] „dier, dat uit zijn' aard gulzig en lui is, vreet [...] „het kan en beweegt zich zoo weinig mogelijk, w[...] „een bederf in de sappen ontstaat, die verstopping[en] „ontstekingen ten gevolge hebben; in sommige g[...] „wordt de ziekte ook besmettelijk. — Mijn midd[el] „uit bederfwerende planten bestaat, geneest deze [...] „spoedig; de Varkens, als zij nog vreten willen, [...] „'s avonds en 's morgens twee lepels daarvan door hu[n...] „als zij niet meer vreten, moet men hun dezelfde h[...] „heid met eene halve Nederl. kan water vermengd in[...]

Wij zijn met den verkoop van zijn Middel be[...] hebben reeds aan velen onzer Dépôthouders daarvan [...] zonden; die het nog niet hebben, kunnen het op de aanvraag spoedig ontvangen. De kruik (Ned. kan) kost [...]

Verkrijgbaar te *Amsterdam* in het VERKOOP[...] te *Groningen* bij C. RIKKERS, te *Veendam* bij S. SAV[...]

Eene **JUFVROUW** van [...]lijke familie, tot de Protestantsche dienst behoorende en van de be[ste ge]tuigschriften voorzien, welke t[er ge]moetkoming in de bezwaren van een talrijk huisge[zin] eenigen tijd als ***GEZELSCHAPSJUFF[ROUW]*** plaatst is geweest, wenschte tegen November e.k. in diergelijke Betrekking, hetzij als **HUISHOUD[STER]** of tot ADSISTENTIE in eene **HUISHOUD[ING]** werkzaam te kunnen zijn. — Adres met franko [brieven] onder lett. Z, aan het BUREAU dezer COURANT.

Een **MEISJE** van den [...]lijken Stand, van de Gere[formeerden] Godsdienst, ruim 30 jaren o[ud, wenscht] zich gaarne als **KAMENI[ER of] KAMERMEID** geplaatst in eene fatsoenlijke [...]king. Adres, Brieven franko, onder de lett. M. D. [aan] het BUREAU dezer COURANT.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*
AUGUSTUS 1852.

DAGEN	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
22	764,99	764,86	765,40	19,5	23,7	18,8	0,67	0,85	0,92	N.t.O.	N.	N.t.O.	weinig bewolkt	weinig bewolkt	helder
23	766,84	766,22	765,97	17,3	23,2	17,5	0,91	0,79	0,96	N.N.O.	„	N.N.W.	helder	helder	„
24	765,23	764,10	763,61	16,7	23,4	18,4	0,88	0,80	0,91	N.N.W.	N.N.W.	„	weinig bewolkt	bewolkt	betrokken
25	759,87	757,32	756,57	18,4	20,4	17,2	0,91	0,86	0,98	W.N.W.	Z.Z.W.	Z.W.	betrokken	betrokken	regen
26	760,61	762,38	764,03	17,9	20,8	16,3	0,91	0,86	0,92	W.Z.W.	N.W.	N.W.	bewolkt	bewolkt	weinig bew[olkt]
27	766,06	766,56	767,00	15,5	22,0	16,8	0,92	0,80	0,94	N.W.	N.O.t.N.	N.O.t.N.	helder	helder	„
28	765,87	764,09	763,55	17,7	25,0	17,9	0,88	0,77	0,93	O.N.O.	O.t.Z.	O.t.Z.	„	„	helder

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.